

KUBA IR
AMERIKA

RIMAS DAIGŪNAS

Šiomis dienomis komunistai Kuboje paminėjo penkioliktą savo diktatūros įsteigimo sukaktį. Imituodamas Peroną, diktatorius Castro pasirodė savo rūmų balkone ir prabilo į Kubos 'darbo liaudį'. Fidelis tradiciškai iškeikė viso pasaulio imperialistus, jankius, Čilės generolus. Fidelis tradiciškai ir pagarbiai dėkojo Maskvai už talką komunizmui stant. Kas buvo visiškai nauja jo deklaracijoje -- užuominos, kad kapitalizmą sekmingiau statyti evoliucijos būdu, bet ne revoliucingu įnišiu. Castro suteikė primatą evoliucijai ir toks demonstratyvus diktatoriaus nusisukimas nuo revoliucijos, ką dar pernai jis pabrėžtinai akcentavo, nustebeino netikėtai jo ginklanešius kubiečius, bet ir amerikiečius.

Kodėl toks ideologinis 'posūkis'? Ar tai nereiškia kažin ko naujo JAV ir Kubos santykiuose?

Naujovių čia tikrai yra daug. Mums, lietuviams, tos 'naujovės' keistos, mažavertiškos, minkštastuburiškos. Tos 'naujovės' sunkiasi iš bendros detente politikos su Mao Kijū, su Kremliumi. Tai palaipsniui santykių su Castro atšildymas.

Anksčiau Kubą vadino revolveriu, atsuktu į JAV širdį. Dabar ima geradariškai žiūrėti į salą kaip į savotišką neklusnią, nesukalbama JAV provinciją. Išdykėliui vaikui pasiūlyk saldainį ir jis bus caca! Su šitokia pirkliškai - pedagogine teorija Washingtonas pasibeldė į Pekino duris, pastovėjo Brežnevo prieškambarėje ir ... sulipdė 'santykių atšildymą'. Kodėl ne tomis pat akimis žiūrėti į Havaną ir jos cukrines plantacijas?

Kaip reikalui reikia, Galup Poll pranešimas skelbia, kad jau nuo 1973 metų kovo dauguma amerikiečių pageidauja artėsiu santykių su Kuba. Dabar apie tai pradeda prasitarti ir vienas kitas įstatymdavėjas. Matykit, Kuba nebėra tas grasi-nimas, kuo jis buvo prieš ke-lerius metus. Castro, kuriam SSSR buvo pavesus eksportuoti revoliuciją į Lotynų Ameriką, uždavinio neatliko. Todėl Maskva pasijuto per daug 'nuvargusi' remdama parazitišką Castro režimą savo duoklėmis, milijonų dolerių kasdieną. Jeigu Maskva atsisakys šelpti, Kubai gresia ekonominis chaosas, savitarpiniai karai, ginkluotos riaušės, badas, epidemijos. Todėl JAV privalo pripažinti Castro režimą, ekonomiškai jį paremti, sulaukyti nuo chaoso. Tuo-se geraširdiškuose projektuose niekas neužsimena apie sąlygas JAV santalkai su Kuba. Diplomatiškai 'užmirštama', kad siūloma remti beatodairinę diktatūrą, nebereikalaujama žmoniškos civilinių laisvių grąžinimo, nesirūpinama apie Amerikai šventą spaudos laisvę, apie režimo įkalintus politinius kalinius, apie demokratijos atgaivinimą.

Maskva 'nuvargo' šelpdama Lotynų Amerikoje revoliucijų nesukėlusio Castro, tad tegu tą šalpa per-

TARĖSI ŽURNALO 'NAUJOJI VILTIS' REIKALAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ir Korp! Neo-Lithuania leidžiamo žurnalo 'Naujoji Viltis' reikalais sausio 19 d. Chicagoje įvyko pasitarimas. Nuotraukoje pasitarimo dalyviai. Iš kairės: Bronius Kasakaitis, inž. Vaclovas Mažeika, ALTS-gos pirmininkė Emilija Čekienė, Teodoras Blinstrubas, Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkas Jurgis Lendraitis ir Vilties draugijos pirmininkas Kazimieras Pocius.

V. A. Račkausko nuotrauka

KROGH IŠPAŽINTIS

Priminė pirmą Nixono fatališką klaidą

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

pavyzdį duoda Daniel Ellsbergo byla. Tas buvęs valstybės pareigūnas sulaužė teisinius nuostatus, paskelbdamas 'Pentagono popierius' kurie kalbėjo už Vietnamo karo beprasmiškumą. Iš kitos pusės, jei jis buvo įsitikinęs, kad JAV tęsdamos tą karą, elgiasi neteislingai ir tik sau kenkia, jis atliko savo pilietinę pareigą.

Iš principo žiūrint, jo elgesys mažai kuo skiriasi nuo Solženicino, kuris sakosi išpildęs savo pareigą koncentracijos stovyklose žuvusiems, paskelbdamas savo knygą apie 'Gulag archipelagą'. Išipareigojimą tylėti nuolat išduoda įvairūs politikai, vieną kitą paslaptį pašnabždėdami žurnalistams į ausį, kurių legalus uždavinys ir yra visų paslaptių susekimas ir paskelbimas visuomenei.

Tokioje situacijoje prezidentas būtų geriau padaręs, pavesdamas susekti paslaptį 'nutekėjimą' ne specialiams 'plumberiams', bet jau veikiančiom saugumo įstaigom. Tiesia, jis turėjo pagrindo jom nepasitikėti, tačiau naujo vieneto įsteigimas buvo rizikingas. Iš

tikro, jis privirė dar daugiau košės, nes atitinkami pareigūnai, negalėjo susivaldyti nepanaudoję sykį pateltų jų tarnybai buvusių saugumiečių politiniams tikslams, neturinčių nieko bendro su Valstybės saugumu, būtent, šnipinėti demokratų partijos centro komitetą Watergate komplekse.

Ir Ellsbergo byloje 'plumberiai' nesugalvojo nieko geriau, kaip įsilaužti į to psichiatristo raštine. Jei jie ten būtų galėję surasti, kad Ellsbergas yra, sakysim, sovietų šnipas, jų elgesys, rasit, būtų pateisinamas, nors ir labai sunku tikėtis, kad Ellsbergas tai būtų pasakęs savo gydytojui. Bet tokių įrodymų neradus, visi turi pripažinti, kad tai buvo tik eilinis nusikalstamas darbas, už kurį atsakingas Egil Krogh praėjusią savaitę buvo nubaustas 6 mėnesiais kalėjimo.

Dabar pats Krogh sutindas, kad jis padarė nusikalstamą darbą, tačiau priešingai kai kuriems kitiems, jis prisiima kaltę sau pačiam ir net pareiškė įsitikinimo, kad prezidentas Nixonas apie tas visas machinacijas nežinojęs. Tai jam sakes jo, Krogho draugas, buvęs Nixo-

JAPONIJA TEBEIEŠKO PIRKĖJŲ
TOLIMUOSE RYTUOSE

BRONIUS AUŠROTAS

Tuo pat metu, kai JAV demokratų partijos kongresmanai knaisioja 'naujų įrodymų' Watergate kvailystėms iš naujo įliepsninti, ir kai Time savaitraštis apvainikavo teisėją Sirica 1973 metų svarbiausiu asmeniu pasaulyje (kodėl ne arabą Sadat?), Japonijos politikai užsiima daug svarbesniais savo krašto reikalais... negu šikšnosparnių medžiojimas.

Žinia, ne tik Tol. Rytų, bet ir viso likusio pasaulio įvykiai, išskiriant Izraelio karių pasirodymus prie 101 km JAV medijos yra beveik absoliutiškai ignoruojama. Yra žinoma, kad niekeno nekontroliuojama Amerikos žinių tarnyba (šiuo metu joja ant naujo benzino trūkumų arkliuko) yra patekusi į kelių fanatikų rankas, kurie pasiryžę nulinėti Nixoną. Reikia suprasti, kad 30 minučių svarbiųjų žinių pranešime, kurio žiūri daug milijonų piliečių, laikas yra taip sukirptas, kad 2/3 jo, dar ir šiomis dienomis, yra skiriama Watergate ir su šia ne-

no juriskonsultas, John Dean III pereitų metų kovo 20 dieną. Tai labai svarbu, nes pats Dean kalbėjęs su prezidentu sekančią, kovo 21 dieną, ir jam kai ką papasakojęs. Dean sakė, kad Nixonas jau prieš tai žinojęs apie savo pareigūnų pastangas sukliudyti Watergate bylos tyrinėjimą.

Tokiu būdu Krogho aiškinimai yra labai naudingi Nixonui, nes iki šiol nevienas iš jo buvusių bendradarbių, išskyrus tik Dean, neprileido, kad prezidentas žinojęs daugiau negu, kad viešai pareiškė gegužės 22 dieną, kada jis paneigė bent kokį žinojimą apie nusikalstamą darbą ir pastangas jį nuslėpti.

Deja, nuo to laiko paaiškėjo kiti dalykai, kurių kiekvienas atskirai gal ir neatrodytų labai blogai, bet kartu paėmus, prezidento valdymą daro sunkiai pakenčiamu. Iš kitos pusės, kaip mes jau ne kartą minėjome, toks prezidento suparalizavimas kenkia visam kraštui. Jo gerovė reikalauja galimai greičiau prezidento bylą išspręsti vienaip ar kitaip.

samone surištų žinių ir įvykių komentarams; ir tik 10 minučių belieka pasaulio įvykiams, lyg kad tokių iš viso ir nebūtų!

Taigi, Tol. Rytuose, anapus Pacifiko, JAV ekonomiškas varžovas, Japonija šiek tiek parblokšta dėl arabų žibalo išvežimo ir kainų pakėlimo, pradėjo skubiai tvarkyti savo daržo tvoras, kad nekviesti 'skunkai ir kitoki laukiniai šernai bei meškos' nesuėstų gana gerai užaugusių saldžiųjų bulvių ir neiškopinėtų medaus korių, laukiančių smaguriaujančių japonų virtuvių šeimininkių.

Ir vos tik nuskambėjus pirmiesiems pavojaus varpams, Japonijos min. pirm. Tanaka išskubėjo pas savo artimuosius kaimynus į Siamą, Malaziją ir Indoneziją. Visi trys kraštai labai aktyviai prekiauja su Japonija, prisidedami prie Japonijos ūkiško gėrbūvio kėlimo.

Suprantama, kad Japonija nėra tiek išgarsėjusi ir išsišovusi priekin virš minėtuose kraštuose, o ypač Thailande, kur JAV išgarsino Vietnamo kariai, vasarodavę per kovų pertraukas, Bangkokė; tačiau Japonijos piniginiai indėliai ir ūkinė parama Thailandui yra labai aiškiai matomi: Japonijos gaminti produktai rieda gatvėmis, kalba per visokius garsiakalbius ir prašosi perkami reklamų languose. Šiose Japonijai labai pelningose tarpvalstybinėse mainų operacijos uoliai talkininkauja kiniečiai pirkliai, per kelis amžius įsitvirtinę Siamą ilankos pakrantėse. Žinoma, Japonija džiaugiasi tokiu ūkišku bendradarbiavimu kaip Siame taip ir Malazijoje.

Tačiau Tanakos vizitai nei karališkame Siame nei pusiau - diktatūrinėje Malazijoje nebuvo politiškai visiškai sėkmingi: vietoje girlandomis išpuoštų kelių, kariuomenės ir policijos daliniai privėlėjo saugoti Tekančios Saulės krašto ir tranzistorinių aparatų gamybos magnatą. Tanakos iškamša buvo sudeginta Bangkokė, po ne visai malonių sutiktuvių. Žinoma, oficialiuose valdžios komunikatuose buvo kalbama apie dar labiau padidė-

(Nukelta į 2 psl.)

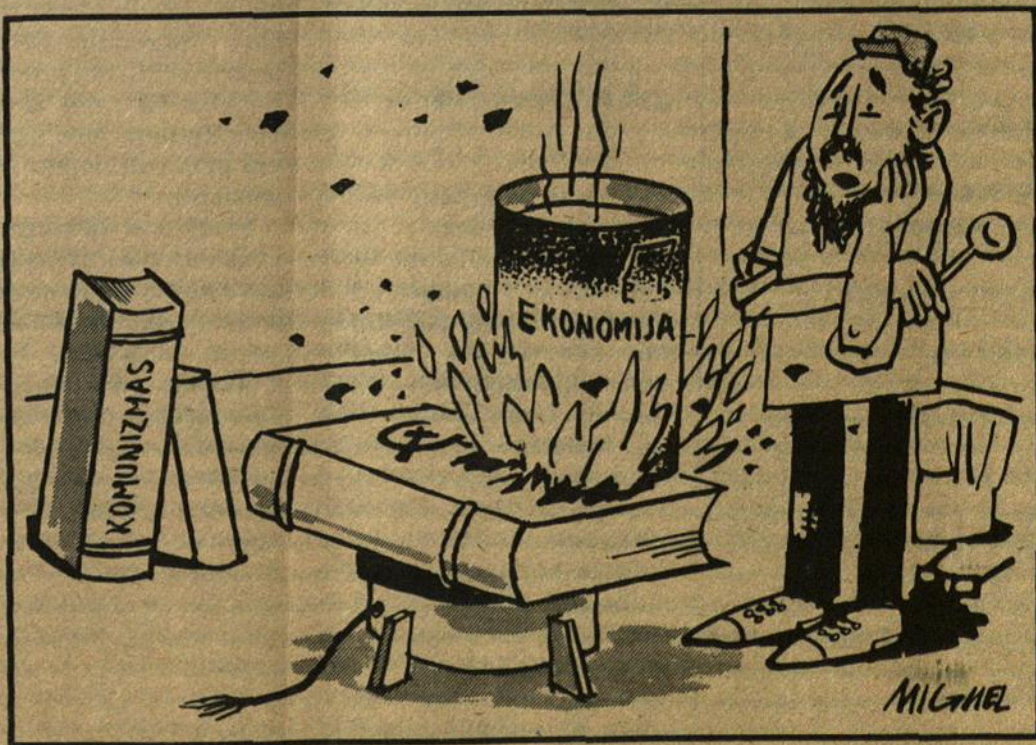
KĄ KREMLIUS PASKIRS
SNIEČKAUS VIETOJE

Sausio 22 d. Vilniuje mirė lietuvių komunistų partijos ck sekretorius Antanas Sniečkus, sulaukęs 72 metus amžiaus.

Sovietams užgrobus Lietuvą, jis buvo paskirtas saugumo departamento direktoriumi ir asmeniškai vadovavo masiniams lietuvių areštams.

Sovietinėse respublikose Sniečkus buvo gal vienintelis asmuo, kuris sugebėjo per visus valymus ir pasikeitimus išsilaikyti valdžioje. Jis mokėjo kiekvienam naujam duondaviui prisitaikyti ir jį garbinti.

Ką Kremlius paskirs jo vietoje dar nežinoma, nors jau minima keletas asmenų.

CASTRO: -- Su Brežnevo koše sulauksiu ir amerikoniškų steikų...

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Australiškos nuotrupos

Prieš kelias savaites, buvęs Sydnėjaus banko tarnautojas, 24 metų Peter Turner, paskutiniuosius du metus dirbdamas Naujoje Gvinėjoje kaip vietinių patulių karininkas, buvo suorganizavęs 103 žmonių N. Gvinėjos tyrinėjimo grupę, kuri po 62-jų dienų bausių ir, tiesiog žodžiais neapsakomų avantiūrų, nuplaukė žemyn i vidurį šio krašto virš 7.000 pėdų ir vėliau, perėję iki šiol baltojo žmogaus nebūtas džungles, atrado dvi akmenis amžiaus gentis, kurie ir dabar dar yra hanibalai – valgo žmogieną. Džiunglėse ir paupiuose jiems teko sutikti milžiniškus iki šiol nematytus nuodingus vorus, iki 18 inčų ilgumo, didžiules dėles, kurios ypatingai puolė nuogomis kojomis esančius šio grupės juodukus ir nuo jų, didžiulių moskitų ir kitų nuodingų vabzdžių, keli juodukai net iš proto išėjo. Upėse plaukiojo daugybė krokodilų, kai džunglėse gyvatės ir kt. nuodingi padarai tik ir laukė savo aukų. Pirmoji sutikta ji hanibalų gentis, niekada iki šiol nemačiusi balto žmogaus, buvo Aiburesai kurie su kita Maraudų gentimi susitikdavo tik tarpusavio kovose ir vieni ar kiti, nukautus savo žmones suvalgydavo. Kaukuolės ir žmonių kaulai būdavo karių laimės trofėjos. Už prasižengimus, kaip neteisėtą burtų naudojimą ir kt. būdavo praskaldyti su nuodingu medumi ir jo kepenys suvalgomos, kad blogos dvasios negalėtų grįžti.

Šių naujai atrastų hanibalų išvaizda yra gana biau ir nesimpatiška, tačiau australo vadovaujamai patulių grupei pavyko užmegsti pirmuosius ryšius su jais ir igauti pasitikėjimą.

Vasario 4-9 dienomis Melbourne įvyks 20-sis pasaulinis sporto medicinos kongresas, kurį organizuoja Tarpautinė Sporto Medicinos Federacija, įsisteigusi 1928 metais ir turinti narius 80 valstybių. Dalyvaus virš 600 pasaulio atstovų, iš kone visų garsiausių pasaulio universitetų ir paskiruose pašnekesiuose, paskaitose ir simpoziumuose bus nagrinėjama viskas kas yra mediciniškai susiję su sportu.

Daug specialistų profesorius ir iš Amerikos tarp jų ir iš Clevelando universitetų. Australijos valdžia kreipia ypatingą dėmesį į mėgėjų sportą ir yra paskyrę naują sporto ministerį, duodami sportui dideles pinigų sumas. Sydnėjaus miestas bandys 1984 metais gauti teisę rengti olimpiadą Sydnėje ir tam jau dabar pradėta ruošti.

Neseniai įvykusiame atsargos karių kongrese Perth mieste, gynybos ministeris Barnard pareiškė, kad Australija, pagal slaptus tarpautinius tyrimus, yra viena iš saugiausių pasaulyje valstybių, neturinti grėsmės būt užpultai ir, atominio karo atveju, ji būtų viena iš paskutiniųjų, šio karo palies-tų.

Įvykusioje mokytojų konferencijoje, po labai karštų ir abišalių ginčų, delegatai, labai maž balsu persvara, atmetė pasiūlymą iš mokyklų išmesti bet kokias fizines bausmes, iš kurių daugiausiai čia pasitaiko nusikaltusį mokinį mušti su liniuote ar rykšte (caning).

Australijos šiaurėje, Queenslande esančioje amžinos vasaros "Golden and Suerfers Paradise" kurortuose, labai panašiuose i Amerikos Floridą, paskutiniuoju laiku labai išgarsėjo amerikietis dr. L. Hawes. Jis, būdamas atominės fizikos lektorius universitetuose Amerikoje, vėliau persikėlęs i Australijos universitetus, pagaliau akademinį mokslą metė ir, persikėlęs i šiuos kurortus, nusipirko 200 akrų farmą ir įsteigė originalių bumerangų fabriką. Iš vietinių aboriginų išmokęs juos laidyti, jis dabar turistams, daugiausiai amerikiečiams, turi įsteigęs bumerangų mėtymo mokyklą. Pernai metais jis yra savo fabrike pagaminęs apie 100.000 bumerangų. Jis yra toks gabus, kad dabar išmetęs bumerangą su užrištomis akimis, jis jį grįžusi gali su kojos pirštais sugauti. O kaip su Amerika ir atominės fizika, buvo jis paklaustas? "Aš ne bumerangas, i Ameriką daugiau negrįšiu, kai bumerangai man duoda

daugiau pasitenkinimo už mano atominius mokslus, pasakė Bumerangų Karalius amerikietis".

Neseniai spaudoje buvo duotas palyginimas kriminalinių nusikaltimų tarp Australijos, Amerikos ir Kanados. Iš Australijos imta didžiausio ir daugiausiai nusikaltimų turinčio Sydnėjaus miesto statistika. Smulkių įsilaužimų statistikoje, Sydnėjus stovi tik truputį geriau negu Pittsburgh, Baltimore, Houston ir Washington, tačiau žmogžudystėse, moterų seksualiniuose apsi-sėksualiniuose apipilėsimuose, ir prievartavimuose sikaltimuose, Sydnėjus stovi 6 iki 10 kartų žemesniu skaičiumi, lygiai taip pat daug mažesnis procentas yra ir automobilių vagysčių. Sydnėje yra daugiau pasitaikančių namų apipilėsimų ir automobilių vagysčių negu Kanadoje, kai kituose nusikaltimuose Kanada prašoka Sydnėje.

Vakarų Australijos (sostinė Perth) vyriausybė planuoja išnuodinti virš milijono kengūrų, kurios padaro neapskaičiuojamus nuostolius ūkininkams, nuėsdamos kviečius ir kitus javus ir padarydamos žalos avims. Šis kengūrų išnaikinimas susilaukė didžiulės ne tik Australijos gyvulių mylėtojų, bet ir viso pasaulio, ypatingai iš Amerikos, masinių protestų ir dabar net federalinė valdžia svarsto ar leisti ar ne išžudyti šias kengūras, kurių mėsa ir kailiai atneša valstybei gerą pelną.

Visoje Australijoje yra labai populiarius buriavimo ir su laivais plaukiojimo sportas. Puikiose vien tik Sydnėjaus įlankose, pridėdant dar ir visą N.S.W. valstiją, kiekvieną savaitgalį, būriuoją i laivais plaukioja virš ketvirčio milijono vandens sporto mylėtojų. Vien tik pereiniais metais Sydnėje buvo parduota registracijos reikalingų 15.000 laivų ir registracijos nereikalingų 25.000 laivų. Įlankos visą laiką patruliuoja vandens policija, kuri 73 metu vasarą išgelbėjo virš 1000 žmonių, paskirų laivų katastrofose. Vidurkis žustančių būriuotojų, per metus yra apie 30, tačiau tas šio įdomaus sporto nenuslopina, bet jis vis didėja šioje ilgalaikės vasaros šalyje.

Australijoje, ypatingai dideliuose miestuose, aliamuojantis jaunų žmonių skaičius įsijungia i visokiausio tipo "Juodosios Magikos" ir vėlnio bei burtininkų garbinimus. Paskiri seansai ir slapti okultiniai susibūrimai pradėdami nuo mokyklų. Yra daug atsitikimų, kai jauni žmonės būna iki pamišimo pergasdinami, kas sukelia rūpestį tėvų ir auklėtojų tarpe.

JAPONIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)
sianti abiejų kraštų ūkiška bendradarbiavimą.

Taip pat i Malajų sostinėje Kuala Lumpur, i kur Tanaka nuvyko iš Bangkoko, nebuvo tos sutikimo pompos, kuri lydėjo Kanados min. pirm. Trudeau 1970 m. Malazijos Universiteto studentai - aktyvistai pasistengė sudeginti Japonijos gamybos automobilį, prisegę prie jo Tanakos pavarde.

Tačiau patį priešiškią sutikimą Tanaka susilaukė Indonezijos sostinėje, Jakartoje. Nuo tos pat minutės, kai Japonijos min. pirm. lėktuvas palietė Indonezijos žemę ir ligi jo iš

KAIP PAVADINTI VELNIĄ?

Rimas Daigūnas

Velnio tema dabar madin-ga. Ta tema rėkia i mus iš kinoteatrų skelbimų, viliodama pažūrėti i šlykštybių visumą "The Exorcist" ek-rane. Ta tema prabyla i mus plačiosios spaudos skiltyse, benagrinėjant būdus, kaip velnias išiskverbia i žmo-gų, kaip jį kankina, paversdamas savo blogos valios įrankiu ir, pagaliau, aiškina, kaip išprašomas nelabasis iš žmogaus dvasios.

Velnio išvaymo ritualas, sako, tinka ir patalpai, kurioj jis apsigyvena, išdarinėja pokštus, išdykauja, naktimis mėtosi kėdėmis, kikeną ir švilpauja palėpėje.

Nejučiomis visa Amerika persikėlė i "Baltaragio malūno" negandą...

Kaip su lietuviais? Ar netrukdo kipšas snūduriuoti, ar nepatraukia kokio įmigusio tautiečio už ūso, ar nebakstelėja kokiai pažangiai senutei i pašonę?

Lietuviai rūpinasi esmingesne problema: kaip vadinti velnią pagal visas etiketo taisykles, kad tikrai neiškrypus iš Belzebubo nustatytos nominacijos ritualo. Ir tokio reikalo vedinas gerb. P. Pajaujįs (Dirva, nr. 6) apkaltino kaip tikrai mane neteisinga santrupos "gulag" aptartimi. Mat, rašydamas apie A. Solženicino knygą (Dirva, Nr. 2) "gulago" sąvoką pavadinau "naikinimo stovyklų visuma". P. Pajaujįs tvirtina, kad ta sovietinė santrupa reiškianti "vyriausioji stovyklų valdyba".

Mano nuomone, esminges-niam santrupos "gulag" suvo-kimui gauti, tenka tą san-trupą vertinti ne nomina-liai, ne įstaigos, bet žiny-bos prasme. Baisingosios so-vietinės santrupos: ČK, NKVD, GPU neženkliną įs-taigos, centro, vyriausios būstinės, etc. nusakymo, bet žinybas, darbo sritį, vi-są tam tikros paskirties va-dybą. Savo garsiaame atsi-kirtime i sovietinės spaudos ataką, A. Solženicinas ne-naudoja "gulag" sąvokos kai-

skridimo iš šio krašto, gali-ma sakyti, kad jis, Tanaka, buvo Prezidento Suharto rū-mų kaliniu. Po oficialaus vi-zito, niekam nepasirodęs gat-vėse, jis buvo paslapčiomis helikopteriu nuskraidintas i aerodromą; mat studentai Tanakai buvo pažadėję "karš-tą sutikimą".

Suprantama, kad neapsi-eita ir be japoniškos gamy-bos automobilių deginimo ir kiniečių parduotuvių plė-šikavimų; šių riausių metu buvo nužudyti keli kiniečiai prekybininkai. Taip pat la-bai nukentėjo ir Toyotos automobilių atstovybės bei JAL (Japan Air Lines) įstai-gos. Pagal vieną Indonezi-jos žurnalistą, "šios riaušės buvo nukreiptos nei prieš amerikiečius, nei prieš kinie-čius, bet tik prieš japonus". Tol. Rytuose japonai dabar yra pravardžiuojami "Azijos jankiais".

Riaušės ar taikingas suti-kimas dažnai turi mažą įta-kos i valstybininkų politiką. Ir taip, kai studentai degi-no ir plėšikavo, Suharto ir Tanaka pasirašė 1,2 bili-jonų dolerių statybos pro-jektus: i. Rytiniame Kali-mantame bus statomos na-turalių dujų gamybos įmo-nės ir 2. Š. Sumatroje japo-nai pastatysią hidroelektrai-nę. Be to japonai pridės jungtinės JAV, V. Europos aluminijaus liejyklų staty-bos. Iš esmės imant visiš-kai neblogas biznis kaip Ja-ponijai taip Indonezijai.

po įstaigos arba valdybos, bet sako: aš lyginu nacių žudynes su žudynėmis, ku-rias papildė ČK, GPU ir NKVD...

Kaip paranku įrašyti i tą rikiuotę: GULAG!

Tad santrupa "gulag" yra sistemos, organizacijos, dar-bo srities nusakymas. tikrai mažą dalelytę jį pridengia organizacijos centro funkci-jas. Ir kokia gi ten "valdyba" jeigu po bendrinio "gulag" ti-tulu "sekmingai" veikia sto-vyklos, turinčios savo nume-raciją bei geografinius pa-žyminius: Gulag Nr. 1, Gulag Nr. 2, etc. Panašiai buvo su nacistiniais: Stalag Nr. 1, Stalag Nr. 2, etc. Po siaubinga "gulag" santrupa knibžda naikinimo stovyklų rikiuotės, ką, susumuojant, teko pavadinti "naikinimo stovyklų visuma".

Savo knygos titule A. Sol-ženicinas akcentuoja "gulag" visuotinumą prigimtį. Jis nekalba apie kokią centrinę stovyklų tvarkymo įstaigą ("valdybą"), bet ima tą san-trupą viso naikinimo proce-so pavadinimu. Ir žodis "ar-chipelagas" (salynas) stiliš-tiškai suderintas su stovyklų skaitlingumu. Gal čia tik-tų gramatinis priesagos ve-dinys, žymis skaitlingumą, -ynas, pavadinus tą visumą žodžiu stovyklynas? Besie-kiant reiškinių esmės, priva-lu šifruoti tą santrupą ir po raidžių kombinacija ieškoti tikros prigimties, tikro po-būdžio, nelyginant ieškoti velnio ragų po juos dengian-čią, františką kepuraitę. Ar tai yra "neteisingas" poel-gis (dėl ko priekaištuoja p. P. Pajaujįs) stengiantis nuo velnio galvos pakelti jo ra-gus slepiantį kepuraitę?

Amerikonų spauda rūpes-tingai "paspelina" amerikoi-nui neįmanomus ištarti žo-džius, "gulag" santrupos re-busą: glavnoje upravlenije lageriami. Bet ir tas rebusas neklaidina amerikiečių. Visi žino, apie ką kalba Sol-ženicinas. Rusų žodis "up-ravlenije", visų pirma, reiškia administravimą, reikalų vedimą, tvarkymą. Angliš-kai, rusiškas žodis "uprav-lenije" verčiamas: govern-ment, administration, mana-gement, steering. Viskas tai arti lietuviško žodžio "žiny-ba" prasmės. Pagal "Dabar-tinės lietuvių kalbos žodyną" "žinyba" yra sistema centri-nių ir vietinių organizacijų bei įstaigų, kurių žinioje yra kokia nors valstybinio val-dymo šaka.

Visa ta valstybinio valdy-mo, t.y. naikintinių naiki-nimo mašinerija ir veikia po bendrąja "gulago" iškaba. Valdymo centrei įstaigai žymėti, šiuo atveju "valdy-bai", rusai turi kitą žodį: uprava.

Rusų išėivijai santrupa "gulag", kaip ir A. Solženici-nui, nesiskiria nuo bendri-nių sovietinių santrupų, ku-rios visad reiškia darbo sritį, ne specifinę centrinę įs-taigą. Nekitaip suvokia tą sąvoką ir amerikiniai ko-mentatoriai "Gulag" yra ne-tikrai centrinės naikinimo įstaigos nusakymas, bet nai-kinimo stovyklų sinonimas. Taip ir buvo pažymėta ma-no rašinyje (Dirva, Nr. 2): naikinimo stovyklų visu-ma...

Lietuviai turi daugokai vardų, kuriais vadina pik-tąją dvasią: velnias, kipšas, nelabasis, raguotasis, bie-sas... Vadina jį ir mand-riau: šėtonu ar liuciperiu.

Kaip tą piktąją dvasią, Belzebubo siunčiamą, "tei-singai" vadinti? Gal nesuk-ti dėl to galvos ir nagrinė-ti ritualą, kaip piktaį išva-ryti.

TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NES NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: gegužės 15 rugpiučio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2

ir
gruodžio 20

Jungtis prie grupių galima
BOSTONE ar NEW YORKE.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTSI,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMAI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

SOVIETINIŲ KALINIŲ PARADAS AMERIKOJE

Savo gyvenvietėse jie, gal būt, neatrodo režimo kaliniai. Jie gyvena savo butuose, dirba, vakarais stebi televizorių ekranus, lanko kinoteatrus. Įjungti ir tarpusavio prievaidavimo sistemą, jie, gal būt, seka bendradarbius. Bendradarbiai seka juos. Ir visi, bendroje masėje, bijo vieno ir bendro visų baubo ir priešo: politinės policijos. Savo gyvenvietėse jie jaučiasi esą didžiulės teritorijos darbininkai, kuriuos krūvos jungia istorinio valstybinio režimo baimė.

Kitaip jie atrodo užsieniuose, kur retkarčiais, dėl jiems nesuprantamos 'aukštosios politikos' išdaigų, nuveža su tikslu parodyti pasauliui, kad sovietinis pavaldinis atrodo 'kaip visi': nupenėti, nusikute, apsirengę ir turį estradinius (kai kurie) talentus.

Rūpestingai parinktiems individams itaigiai įsakoma ruoštis kelionėn. Tą procedūrą detalai aprašė garsus disidentas Žores Medviedevas laisvame pasaulyje išleistose savo knygose. 'Ekskursantų' būrinį įftruoja režimo 'akis ir ausis'. Aerofloto lėktuvas susodina būrį ant savo kietų sėdynių ir skraidina juos per Atlantą paraduoti Amerikoje. Vieniems visiškai neleidžiama nusišalinti nė valandėlei iš ekskursijos 'akių ir ausų' kontrolės. Kitiems leidžiama valandą kitą kalbėti arba lankytis pas gimines, kurių pasaulėžiūrinis neutralumas iš ankso slapta patikrintas. Yra tuose būriuose ir tokių, kuriems užkraunamos reprezentatyvinės pareigos: parodyti savo muzikinius sugebėjimus estradoje.

Ekskursantų būrio sastatas, tautinių požiūrių, dažnai labai margas. Čia galima rasti kelių tautybių žmonių.

Ekskursantai supančioti kelionėje nematomais saitais, veikia kolektyvinės atsakomybės sistema. Tad laisvo krašto žmogaus akimis stebint, sovietinių žmonių ekskursija užsieniuose, valstybės pareigūnų suorganizuota ir prižiūrima, panaši į kalėjimo administracijos suorganizuotą pramogą gero elgesio kaliniams. Barbarybė čia yra tame, kad šie žmonės nėra nusikaltėliai. Jie tikrai likimo nusmerkti gyventi griežto policinio režimo valstybėje...

Todėl nėra nei įžeidimas, nei per didelė drąsa pavadinti tokias masines ir griežtai prievaiduojamas sovietinių pavaldinių išvykas į laisvąjį pasaulį 'sovietinių kalinių paradais'. Čia turi būti mažytė išlyga: keliautojų tarpe veikia prievaidai, kurie, savo ruožtu, turi savo prievaidus.

Pasibaigia kurortinis sezonas. Žemę apdengia šerkš-

nai, sniegas. Orą čaižo liūdnos. Tada sovietai ima galvoti, kada tai pats laikas masinių ekskursijų invazijoms į kapitalistinę Ameriką. New Yorko Kennedy aerouoste pasirodo sovietinio Aerofloto sprausminiai lėktuvai ir čia išlaipina masinių savo ekskursijų krovinius. Išveiviai lietuviai sužino tikrai apie lietuvius, imaišytus į kitataučių būrius. Bet tos ekskursijos yra masinės. Periodiškos. Margatautinės. Jų maršrutas suglaustas iki tokio nelogiško skubotumo, kad patys ekskursantai savo skubą vadina 'ugniagesių tempais'. Kad palaikytų Aerofloto linijos 'apkrovimą', vienas lėktuvas išlaipina atvykstančius Amerikon ir pasiima grįžtančiuosius. Kaip viskas Sovietijoje, tokios ekskursijos yra kur nors užplanuotos, atseiktos, įpareigtos. Vykdomas 'grafiko pildymas'. Gal būt savo keleivių skaičiais Aeroflotas privalas įrodyti, kad 'atlydžio' nuotaukos didina ir Aerofloto keleivių trafiką...

Lietuviai tepastebi šiame ekskursiniame farse savo tautinį atspalvį. Lietuviai rašo apie lietuvius, kuriuos ekskursijų organizatoriai įsodina į Aerofloto sprausminį ir išlaipina Kennedy aerouoste.

Gruodžio 12 d. tame aerouoste sprausminis išlaipino, tarp kitų 24 lietuvius. Pasiėmė 11 lietuvų, baigusių maršrutą. Tad toks, pasiėmė juos vertas pasikeitimas tautiečiais ir buvo šio sezono sovietinio plano rėmuose. O juk nereikia užmiršti, kad trys milijonai lietuvių Europoje ir pusmilijonis Amerikoje, jeigu ne sovietinė vergija, nepasitenkintų tikrai 35 lietuviškų 'dūšių' atsilankymu iš krašto. 'Apyvarta' būtų laisvės sąlygose, bent šimteriopai didesnė ir bendravimas pilnas tarpusavės atgaivos ir laimės.

Tas 'bendravimas' dabar visiškai kurjozo ženkle. Kai kada net Sovietijai ištikimiausių 'pažangiųjų' organizacijos nesužino apie atvykstančią ekskursiją, kurios dalį sudaro lietuviai. Taip, kaip tikrai buvo gruodžio 12 d., kada 'Laisvės' deleguota 'pažangioji' H. Feiferienė su tikti estradiniais asmenimis atskiestą ekskursiją, nustebo, pamatiusi, kad kita, net 'Laisvės' neužuosta, lietuvių grupė grįžta atgal.

Kiek tai liečia ekskursijų lietuvių susitikimus su Amerikos lietuviais, viskas vyksta beskubančių ir gaisravietę 'ugniagesių tempais'. Kaip taisyklė, ekskursantai gali aplankyti tikrai 'pažangiavietes'. Jie negali lankyti patriotinės išeivijos organizacijų. Čia vizitai gali būti tikrai su specialiais

Buvęs ministeris inž. J. Augustaitis 1973 m. Naujienose tvirtina esą gen. St. Raštikiui buvo skirta net 48% visų metinių valstybės pajamų. Prie jo įvardintų 60 milijonų krašto apsaugos ministerijai išlaidų, pridėjus dar 25 milijonus nepaprastų išlaidų, išeitų metinės valstybės pajamos nesiekė net 40 milijonų dolerių. Man atrodyti, kad 'jie nežino ką daro' ir todėl prašyti Viešpaties atleidimo neužtektų.

Laimingu sutapimu kariuomenės štabo organizacijos reikalus tvarkant radau matematiką, inžinierių ir gen. štabo karininką P. Ličkų (Chicagoje). Pagal jo skaičiavimą kariuomenės vadovybei buvo patiekti kiti tokie daviniai.

Toliau J. Augustaitis Naujienose jaudinasi, esą kariuomenės vadas sudaręs kariuomenės organizaciją, niekam nerodęs, nepatiekęs nei karo tarybai svarstyti, pareikalavęs vyriausybę patiektą organizaciją priimti.

Pirmiausiai kariuomenės organizacija yra ginklavimo funkcija, taigi, svarstymui priklauso ginklai – išlaidos, t.y. ginklavimo planas – 175 mil. litų per 7 metus. Pagal išleistą įstatymą kariuomenės organizacija nustato kariuomenės vadas. Toks įstatymas Vyr. Žiniose buvo paskelbtas. Kad būtų tvirtiau priminsiu vieno žymiausių II-jo pasaulinio karo maršalą Mansteiną, kuris savo atsiminimuose sako, kad vokiečių kariuomenės ir senų junginių organizacija nuolat keitėsi. Ir mūsų organizacija kitėjo su kiekviena gauta nauja priemone ar

provokaciniais tikslais. Tai mes prisimename iš rašytojo J. Avižiaus beceremoniško Draugo redaktorių išskolijimo. Šiaip gi ekskursantai čia susitinka 'pažangiuosius' ir su tikru pasigailėjimu pamato jų politinio bei bendro išsilavinimo primityvumą. "Argi tai yra lietuviška Amerika?" nustebo vienas pastabesnis ekskursantas, išsklausęs 'pažangiųjų' chorėlio, kur vidutinis choristo amžius sustojo prie ... 65 metų.

Lietuviai nori matyti ir dinamišką lietuvišką Ameriką, bet jos matyti jiems neleidžia drakoniškas ekskursijos maršrutas bei keliaujančio jų būrio prievaidai. Kai kurie jų, patekę su specialiais leidimais į giminaičių namus, tiesiog apsvaigsta dėl amerikano gyvenimo komforto, dėl lietuviškų kultūrinių vertybių (knygų, periodikos, paveikslų), kurias sukūrė patriotinė Amerikos lietuvių. Būna dar blogiau. Ekskursantų giminės net nesužino, kad artimieji iš ok. Lietuvos, ekskursijos būry, lankosi Amerikos žemyne. Varami be atvangos ekskursantai net telefonu nesumoja pakalbėti su savo giminėmis. Ir tai dėlto, kad arba pats ekskursantas, arba jo amerikiniai giminės sovietams nėra persona grata (verti dėmesio). Eilinis pavaldinys su šėtoniška skuba mėtomas po Ameriką ir išgabenamas atgal, 'komunizmo statyti'. Nekalbėdami čia apie studijines arba ilgalaikes vizas, kada sovietiniai pavaldiniai pavesti išsamiu pažinti Ameriką, pastebime, kad masinės ekskursijos nariai, turintieji vardus ir prestižą, taipogi neturi laiko bendrauti su giminėmis. Ir juos varžo maršruto skuba. (st.p.)

DĖL PRAEITIES ĮVYKIŲ (2)

ginklų. Be to, Karo Taryba buvo Krašto Apsaugos ministerio organas. Kariuomenės vado žinioje buvo štabas, divizijų vadai, ginklų rūšių ir tarnybų viršininkai. Turiu J. Augustaitį užtikrinti, kad nustatant kariuomenės karo ir taikos meto organizaciją ir ginklavimą buvo netik įtraukti į darbą vadai ir viršininkai, bet ir visi protai.

1935 metais priimtu ir Vyr. Žiniose paskelbtu įstatymu mūsų kariuomenės dydžio ribos buvo: 17 įvairių laipsnių generolų, 1800 karininkų ir 28.000 kareivių ir puskarininkų. Vilniaus kraštą prijungus, taikos meto kariuomenės sudėtis padidinta ligi 33.000 kareivių ir puskarininkų ir ligi 2.000 karininkų.

Tvirtinama, esą kariuomenėje buvo net 54 generolai. Gal su mirusiais ir iš Rusijos grįžusiais tiek ir buvo. Jei tuo norima pabrėžti, kad vadų pasirinkimas buvo, tai ir aš prie to prisijungsiu, bet jei skaičiumi norima skaičiuoti priblokšti, tai ne. Mano nuomone generolais dar turėjo būti: pulk. O. Urbonas, Jakaitis, Skorubskas, Jackeivičius ir K. Škirpa.

Anot dr. A. Greimo: "Būti mažumoje nepatogi situacija. Ji ugdo nepasitikėjimą savimi, savo menkavertiškumo jausmus". Mano supratimu dar nepatogiau, kai politinė vadovybė, vietoje krašto pajėgumą visapusiškai stiprinus – abejojo su kuo Lietuva gali pajėgti kariauti, o juk Lietuva per 500 metų, su tais pačiais kaimynais gyveno ir kovojo.

Kai įvyksta pralaimėjimai, ieškoma kaltininkų. Eilė metų spaudoje vis užtinke – "Po nepasisekusios mobilizacijos gen. St. Raštikius..." Mobilizacija negalėjo nepasisekti: jos niekas netrukė, ji vyko bandomosios mobilizacijos sąlygose. Be to, ir kritikai pabrėžia, kad piliečiai laiku ir sąžiningai atlikę savo prievolę ir tik kariuomenės vadas nėjęs į koją.

1969 metais gen. št. pulk. K. Škirpa Dirvoje rašo: ... "Pastatyti visus vyrus prie ginklo, bei sudaryti skaitlingą mobilizacinę jėgą į kelias dienas – po gera mobilizacinę priedangą". Šis buvusio kariuomenės štabo viršininko pareiškimas būdingas net 1926 metų sąlygoms, bet ir dešimtmečių vėliau. Būdamas mokyklos suole ir aš taip galvojau: jei Bulgarija sugebėjo prie ginklo pašaukti net 23% visų savo gyventojų, tai kodėl negalėtume ir mes, negi Lietuvių tauta išsigimus!

1931 metais gen. P. Kubiliūno nurodymais buvo sudarytos mobilizacinis planas (apie 80.000 vyrų, pagal Nepriklausomybės kovų metų kariuomenės organizaciją). Pagal tą planą kariuomenė turėjo susimobilizuoti per 72 valandas.

1936 metais buvo sudaryta palyginamai stipri mobilizacinė priedanga, bet kad ji užtikrintų 72 valandas susimobilizuoti Žaibinio karo sąlygose, tai nei štabas, nei kariuomenės vadovybė netikėjo. Tais pačiais metais, per bandomąją mobilizaciją Kupiškėje, pakeitus mobilizacinius dėsnius, pėstininkų pulkas su artilerijos grupe per 24 valandas susimobilizavo ir pradėjo žygi.

Gen. J. Černius į mano klausimus dėl mobilizacinių planų, atsakė: – Vienas planas ir visu pajėgumu. – Po bandomos mobilizacijos, sekančią dieną gen. Černius

man gražino kariuomenės vado ir jo pasirašytą direktivą, vietoje 24 valandų įrašydamas 30 valandų, ir pažiūrėjęs į mane, nusišypsojo.

1938 metais mobilizacinis planas buvo papildytas. Po šio papildymo, mūsų kariuomenės karo meto dydis buvo 120.000 vyrų. Tuo tarpu karinei prievolei priklausė 500.000 vyrų, apie 20% visų krašto gyventojų. Taigi, visus turimus ginklus panaudojus, net iš karo muziejaus sodelio, vyrų būtų buvę pašaukta tik vienas ketvirtadalis visų atsarginių.

1939 metais mūsų mobilizacija įvyko tik dviejuose trečdaliuose Lietuvos ploto, ji buvo visuotina – ne dalinė. Sumobilizuota buvo

87.000 vyrų. Kariuomenė gerai atrodė, ginklavimas buvo suvienodintas ir ginklai nesudėvėti. Už tą lietuvių tautai teko sumokėti ne tik prekėmis, bet ir gyvybėmis: pulk. inž. dr. Lesauskas, pulk. Lt. Karosas, pulk. lt. Laužonis – tai aukos už parduotą naudotų ginklų Ispanijos pilietinio karo metu.

Mobilizacija įvyko štai kaip: 1939 metais rugsėjo 16 d. mane iššaukė kariuomenės štabo viršininkas gen. Pundzevičius ir sako: – Gali reikėti skelbti mobilizaciją. Politiniais sumetimais reiktų išjungti III apygardą (Žemaitiją). Ar galima ir kas įvyks? Mano atsakymas buvo: galima, bet teks išpėti ir įnešti pataisyčių. Bus nesklaidumų, bet nuo to Lietuva nesugrius.

Sekančią dieną gen. Pundzevičius vykdamas į ministrų kabineto posėdį, pasiėmė

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas SKIRPSTAS

Kasmet minint Klaipėdos krašto prisijungimą, mums vis labiau ryškėja žygio didi prasmė: kas buvo ryžtingos kovos ir besąlyginio idealizmo ginklų tuomet laimėta – tas ilgam lieka mus džiuginanti ir neša tautai gausius procentus. Jei nebūtų M. L. Gelbėjimo k-to pasiryžta tam žingsniui (o buvo sunkūs laikai, taip nelengvai iš caro priespaudos ir karo ugnies kėlėsi Lietuva), tai šiandien ir visas tas pajūrio kraštas tikriausiai kentėtų maskvių antplūdį, kaip ir gretimąjį jų perkrikštytą 'Kalinino sritis'.

• Vasario 16-jai iš laiko jau ruoškimės, kad ji taptų tikra tautos gajumo šventė, mūsų džiaugsmų ir sopulių aukuras, mūsų darbų ir garbės nesenkanči šaltinio versmė. Reikia gerai apgalvoti viską, ne bet kaip paskutinėm dienom sumesti, kad išpūdi nenustelbtų ta nelemta, bendruomenės pradėta tradicija – varžybos dėl pinigų... Ryžtamės ilgų distancijų kovai prieš Maskvos tautaužudį slibiną, tad svarbu Tautos šventei susikurti kultūringų tradicijų. Ypč į jaunimą kalbėkime ne vien kartojamais žodžiais, bet – teikime tautines dovanas: mūsų enciklopediją (lietuviška ar angliška), Lituanus – puikus žurnalas! PL Jaunimo prenumerata, sava spauda ir knygos. Vaikams štai B. Pukelevičiūtės net 3 naujos knygelės, gražios ir sklandaus turinio (autorė gi trečią romano premiją laimėjo!). O ir suaugę – įpraskime Tautos šventėje kultūringom tautinėm dovanom keistis.

• N. Metų pradžia mums atnešė keistų staigmenų – sudrumstė įprastą veiklos bei smulkių ginčų eigą. Darbininko nr. 3 Romietis stambia antrašte klausia: "Argi lietuvių Marijonų niekad nebuvo ir nėra?". Jis aprašo Marijonų būstinės Romoje įkurtuves. Mišiose po Evangelijos kardinolas Poletti (popiežiaus vikaras!) išaukštino tik "Lenkų Marijonų Kongregaciją" ir visą lenkų tautą, o pamaldų gale Marijonų viršininkas Papeczyński padėkas žodyje irgi išvengė minėti lietuvių tautybę, net ir arkiv. J. Matulaitį primenant. O dalyvavo visa liet. katalikų vadovybė (vysk. Deksnys ir kt.), daug kitų asmenų. Ar tai netyčiomis įvyko? Tik naivūs optimistai taip tebegalvoja. Nes tai įsisenėjusi tradicija lenkų aukštuomenėje, ypač bažnyčios viršūnėse, per ilgus laikus. Prieš I Didįjį karą, A. Smetona Vilniuje kaip atkakliai ir sykiu kultūringai kovojo dėl teisių lietuviams bažnyčiose. Bet ligi šiol siena tebestovi. Atrodė, kai mus ir lenkus ta pati komunizmo letena prislėgė, galgi jie praregės tiesą. Deja. Kaip matome, net popiežiaus vikaras lietuvių marijonų nepripažįsta – aišku, taip Vatikaną įtikino lenkai dignitoriai. Tebeveikia dar nepralaužtas vysk. Jalbzykovskio dėsni, jog lietuvių katalikų (taigi ir marijonų) – iš viso nėra ir negali būti. O tie litvomanai yra tik paklydę pagony, kuriuos tik lenkų tautybė ir kultūra tegali į žmones atverti. Mūsų kai kurie naivūs optimistai siūlinėja vis 'pamiršti senus ginčus su lenkais' ir lygiom bendrauti. Bet tai neįmanoma, kol patys lenkai su mumis nė nemaną kalbėtis, nes – mes jiems kaip tauta dar neegzistuojame... Todėl darosi aišku, kodėl Vatikanas lietuviams neskiria kardinolo, taipogi, kodėl Lenkijos pusėje lietuviams (Seimai-Punksas) – bažnytinė administracija skaudžiausiai skriaudžianti, negu partinė valdžia. O neseniai mūsų čia (vienuolių spaudoje) rašyta, esą Punksko lietuviai patys kalti dėl 'nesusipratimų su bažn. vadovybe'. Dabar įvykis Romoje parodo ryškiai, kas kaltas. Gal būt, mes kalti tik apsileidimu, perminkstui nuolaidumu. Ir šis paniekimas Vatikane nėra vien vienuolių reikalas, o biaurus įžeidimas mums visiems.

• Antroji staigmena: LB Cicero apylinkės sekretorės A. Brusokienės raštas, esą ne tik Cicero, bet visoj Amerikoje (išskyrus Conn.) jokia LB neegzistuoja, nes jos veikla nelegali. Sunku patikėti, kodėl LB vadovybė taip elgėsi eilė metų? Jei buvo kokia dingstis, privalėjo visuomenę laiku painformuoti, kad nesijaustu apgaulinėjama. Deja, sitoks dalykas dabar žmonės tikrai dar žemyn numuš pasitikėjimą LB vadovybe, kuriai jau ir taip priekaištų netrūko. Net baugu, argi mes jau imame patvirtinti tą tariamą istorinį dėsni, jog tautinė bendrija emigracijoje – po ketvirčio šimtmečio svetur pradeda staigiai subyrėti į dulkes... Tad šie nauji metai, atrodo, šaukia mus visus. Veikėjus ir eilinius, gryniau pasitikrinti sąžines ir veiksmingiau ryžtis: ar ir toliau gudragalviausime lyg kortų lošimais, vieni kitus apstatinėjant? ar gal jau artėja paskutinė valanda galop praregėti mūsų istorinio momento uždėtą pareigą?

IŠSIŠIEPUSI KASDIENYBĖ

FELJETONAS

AGA

Kasdienybė Lietuvoj. Ten kasdien kas nors vyksta ir 'never a dull moment'. Amžina neramu. Nesakyčiau, kad ten kokios revoliucijos ar sukilimai. Ne! Ten tik šiaip paprastai vargšams rusams yra gadinami nervai. Jie jau nuo senų amžių skundžiasi ir dejuoja, jog nė su jokių okupuotų kraštu neturėję tiek bėdos, kiek su Lietuva. Aš labai nuoširdžiai juos atjaučiu, nes juk visi žinome, kad lietuviai beveik profesionaliai revoliucionieriai. Tačiau rusai lietuvius vadina kontrarevoliucionieriais; bet tai dėl to kad lietuviai daro revoliuciją prieš revoliuciją. Kartais dar lietuvius pavadina teroristais, nors jie bombų nei Molotovo kokteilių dar nemėto. Jie tik šiaip su šypsena, kartais gana skaudžiai užmina ant rusiškų mozolių ir iš Sibiro atsivežtų 'čilblainų'. Už 'čilblainus' irgi lietuviai kalti; nebūtų tokie ... na, lietuviai, nereikėtų į Sibirą varyti, ten kojas nušalti ir vėl grįžus kitą transportą vežti ir taip pasaka be galo.

Bet nėra ir to blogo, kuris taip jau visiškai neišėitų į gerą. Pavyzdžiui, Nixonui lankantis Maskvoje, toks prakeiktas nuotykis Lietuvoj Kremliaus ponas buvo beveik iš lygsvaros išmetęs. Per banketą ėmė ir išsprūdę kažkokiam galiūniui keiksmas: Čiort vazmi, tuos litovcus. — Žodį pasigavo Nixono žurnalistas ir, Brežnevui lankantis Amerikoje, Nixonas ant baltųjų rūmų gonkų vos spėjus Brežnevui išlipiti iš limuzino, pripuolė ir kaip senas burluokas, be jokio akcento gražiausiai pasveikino: — Čiort vazmi, tave tavišči Leonidai! Tai atvažiavai! — O Leonidas paskui laimingas šypsojosi spaudos fotografams ir džiaugėsi; girdite, kaip Nixonas 'gavov rit po ruski'. O kai Nixonas vasarnamį Brežnevui pasveikino, rodė du vos tik išriedėjusius balandžiukus, vienas žurnalistas neišskentė per spaudą nepaklausęs; ar tie Brežnevo kiaušiniai buvo jau Maskvoj užperėti ir atvežti, ar amerikonas komunistas balandis bus propagandai pasitarnavęs?

Dabar Lietuvoj vyksta tokie dalykai, jog net ir 'Pravda' neranda savo leksikone žodžių, kaip pavadinti. Dėl visako, ateidami 'pravdai' į talką pavadinkime kultūrinio terorizmu. Dėl šito mano labai jau seną dėdę

Mykolą Augę uždarė į kolchozo tuščią vištėdę. Mat kolchozas savo nuosavo kalėjimo dar nepasistatė, o bepročių komisija dar nenusprendė, kur jį komandiruoti. O buvo šitaip.

Vos tik komunistams užėmus Lietuvą, komjaunuoliai iš dyko buvimo nutarė Lietuvą apšviesti; iš pagrindų išnaikinti analfabetizmą. Galbūt ir jūs dar kai kas atsimenate tuos kultūros klesėjimo pradžios laikus, tą naująjį renesansą. Senaisiais Lietuvos laikais kaimiečiui daug mokslo ir nereikėjo. Pasirašydavo ant seniūno paliepimo kelią pataisyti, ar už pieną pakvituoti piničius. 'Ūkininko Patarėjų' sekmadieniais paskaitė sodžiaus šviesuoliai. Na, dar maldaknygę patys asmeniškai skaitydavo bažnyčioj, kol sناusti nepradėdavo. Komjaunuoliams šviesti pradėjus, mūsų kaimas pasirodė labai tamsus. didesnė pusė kaimo dėdavo kryžius vietoj pavardės, kiti padėdavo porą kryžiuų greta pavardės, nes galiojo devizas, kad sviestu košės nepagadinsi; su kryžiais pavardė atrodė tvirtiau. Keletas savo pavardes taip dailiai su meniškais išraiškimais pasirašydavo, jog ir pats Čiurlionis būtų gerėjęsis. Toks čiurlioniškas parašo menininkas buvo ir mano dėdė. Tikrą teisybę pasakius, jis mano tėvo dėdė. Pasitaikydavo kartais, magaryčių užgėrus, kad nevisada aišku būdavo, ar Mykolas Augė, ar Mykolas Auga. Bet čia tokia smulkmena ir Rygiškių Jonas dėlto jau vien dėl magaryčių kiekio būtų galvos nesukęs. Komjaunuoliai rūpestingai. Per viso kaimo egzaminus rado ir mano dėdę bemokslu ir įtraukė į naikinamą analfabetų sąrašą. Jeigu kas esate girdėję apie Radviliškį ir jo apylinkių kaimiečius, tai gerai žinote, jog radviliškiai ne šiaip kokie molio Motiejai. Padarė alaus ir per vieną naktį komjaunuoliai išpildė net keliais šimtais procentų analfabetų naikinimo planą. Mano dėdės keturių raidžių pavardė dar keturiom raidėm pailgėjo, ar bent tokia ilga atrodė su visais išraiškimais. Tą visą ilgą eilę okupacijos metų, galėjo bent koks enkavedistas pažadinti žmogų kad ir vidury nakties; būtų galėjęs gražiausiai, kaip nieko dėtas su visais išraiškimais pasirašyti, tik pakišk jam popieriaus lapą. Vienu žodžiu, mūsų kaimas skaitėsi visos Radviliškio apylinkės inteligencija. O dabar, lyg koks perkūnas iš giedro dangaus, tiesiog revoliucija. Raudonosios Pergalės kolchoze, taip, dabar vadina si mūsų kaimas, premijų mokėjimo sąraše tarp visos eilės elegantiškų parašų atsirado trys kryžiai. Kolchozo buhalterija tik tik negavo nervų sukrėtimo. Pirminkas lėkė į Šiaulius, skambino į Kauną, į analfabetų naikinimo komisiją, kuri jau beveik ant laurų ramiai miegojo. Laksto, kremtasi įvairios įstaigos. Žinia žaibo greitumu pasiekė Maskvą. Lietuvoj atsirado trys kryžiai. Analfabetizmas vėl kelia galvą ir nežinia kuo dar gali išsilieti. Į kolchozą atvyko specialioji komisija ištirti reikalo ir užgniaužti kultūrinio terorizmo. Pamažu susekė, jog tas kontrarevoliucionierius mano dėdė Mykolas Augė. Aha! Tuojau areštavo ir tardymas. Kiša jam parašų sąrašą su kryžiais po nosim

ir klausia: Tavo čia parašas? — Dėdė ir be akulorių pavartęs sako: Iš rašysenos matau, kad mano. Na tai ką? — Ar nebuvo komisija? Nelikvidavo analfabetų? — Taigi, buvo. Likvidavo. Visą naktį likvidavo. — Tai kodėl tu tamsus likai? — Ne dėl tamsybės, — sako dėdė Mykolas, — bet už nuo premijos nusuktus arklišūdžius. (Čia aš turiu atsiprašyti už mano dėdės neoramentuotą kalbą. Jis daiktus vadina tikrais vardais. Daugiau to žodžio nebeminėsiu).

Matote, dėdė kaip kolchozo pensininkas per dienas vaikštinėja su maišu ir renka savo sklypeliui trąšas. Kolchozo vadovybė konfiskavo vieną jo maišą arklinių trąšų ir už tai įtraukė jį į premijų gavimo sąrašą. Premija buvo trys rubliai, o dėdė savo maišą vertino kur kas daugiau. Dėdė sėdi vištinninke ir laukia sprendimo iš Maskvos. Tuo tarpu važinėja įvairios komisijos ir beveik maldauja, kad dėdė pasirašytų pavardę, vietoj tu revoliuciją sukėlusių kryžiuų, bet dėdė kietas. Ne, ir baigta.

— Atiduokit maišą, o ne, tai papūskita man į... — ženklų nurodo komisijoms maždaug, kur jie pūsti galėtų. Maskvai tikras galvosūkis. Tikras 'Čiort vazmi' ir

Los Angeles lietuviai žurnalistai su svečiais vienoje popietėje.

Okupantas bijo... telefonų abonentų knygos

vėl. Mokslininkas Zacharovas ir mano dėdė Mykolas beveik vienodoj padėty. Zacharovas kenčia nedėkingumą už vandenilio bombą, o dėdė dėl savo maišo. Skirtumas tik toks: Zacharovas šaukiasi Vakarų pagalbą ir duoda interviu pasaulio žurnalistams. Dėdė jokių interviu neduoda tik papūsti siūlo, parodydamas kur. Raudonosios Pergalės kolchoze aplink vištėdę judėjimas didesnis negu raudoname kampelyje.

WANTED EXPERIENCED
BRASS FOUNDRY WORKERS
MOLDERS
CORE MAKERS
MELTERS
Steady work for qualified men &
fringe benefits.
FARNAN BRASS WORKS CO.
1104 CENTER ST.
CLEVELAND, OHIO
216-241-3323 9 a.m.-3 p.m. (5-9)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ,

ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NĖMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,

(Tarp 51 ir 52 g-vės)

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 45 Second Avenue ---- Tel.: 254-5456
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue542-1767
Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road884-1728
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.365-5255
Hartford, Conn. 06106, 518 Park St.246-9473
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St.363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street472-6387
Paterson, N. J. 07505, 60 Broadway345-2028
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th St.PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141, 4925 Old York Rd.763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street756-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre
1/2 Block North of 12 Mile Road751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.441-4712
Worcester, Mass. 01610, 144 Millbury Street798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street743-0440

Dėl praeities įvykių...

(Atkelta iš 3 psi.)

ir mane. Kai nusprendžiama mobilizaciją vykdyti, generalas išeina į laukiamąjį ir mano sako, vykdyti kas buvo sutarta.

Iš dabar skelbiamų spaudoje tvirtinimų išeitų, kad vyriausiu likvidacijos komisijos pirmininku buvęs gen. St. Raštikis. Gi tikrumo je taip nebuvo. Istatymų leidimo tvarka likvidacijos komisijos pirmininku buvo Krašto Apsaugos Ministeris, tai yra gen. V. Vitkauskas. Pastarasis tapęs 29-jo SSSR Lietuvių Korpuso vadu liko ir likvidacinės komisijos pirmininku. Jei gen. St. Raštikis ir buvo priskirtas likvidacinei komisijai, tai jis ten neturėjo nei galios, nei teisių. Visą tvirtinimą ir nurodymai buvo duodami gen. Vitkausko vardu iš Korpuso štabo.

skambinti beveik į visus respublikos rajonus. Labai patogu. Tik bėda, kad tuo automatinu ryšiu sunku pasinaudoti, nes nėra nei telefono abonentų sąrašų, nei informacijos, kur būtų galima sužinoti reikalingą numerį.

Ar ne laikas Ryšių ministerijai pagalvoti apie naują bendrą respublikos miestų bei rajonų telefonų abonentų knygą?

Korespondentas rašė tai iš Vilniaus. Ką bekalbėti apie provincijos vargus su abonentų knygomis, jeigu sostinėje yra tokios barbariškos problemos?

Ryšių ministerija, kurią gana narsiai kaltina P. Mikoliūnas, nėra ok. Lietuvos įstaiga, bet 'visasąjunginė' organizacija, kurios centras yra Maskvoj. Ryšių ministerija tvarkoma visai Sovietinei valstybei bendrai taikomais metodais ir lietuviams nuolat nedarys. Visoje Sovietų valstybėje nuo pirmųjų kruvinos sovietinės diktatūros metų isivyravo viešumos baimė. Į tą viešumos baimių grandinę įeina ir telefono abonentų knygų leidyba. Tad tokiu pat metodu Vilnių aptarnauja maskvinė Ryšių ministerija. Pažįstamas žino pažįstamo numerį. Įstaiga žino su ja bendradarbiaujančios įstaigos numerį. Fabriko cechą žino kito cecho telefono numerį. Ir to gana! Tad apie kokias dar buržuazines išdaigas su viešomis telefono abonentų knygomis postringauja, sovietinę tikrovę pamiršęs korespondentas P. Mikoliūnas? (bb)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
DIE MAKERS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance
also
DIE REPAIRMEN
Build and repair stamping dies. Experienced only. Good hourly rate & benefits. Steady work. Apply or call - Mr. De Marco
CLEVELAND METAL STAMPING CO.
3110 Payne Ave., Cleveland, Ohio
216-771-3100 (6-10)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

PAVOJŲ PRIEŠKAMBARYJE

Po šaunaus spaudos baltiausios Amerikos lietuvių sostinėje, viltingai, bet bergždžiai, laukiame spaudos ančių kvarkėsimo. Kodėl nesirūpinama savų spaudos ančių inkubatoriaus steigimu, kada Bimba nelegaliai importuoja, čirškina raudonplunksnes ant iš Kremliaus? Kodėl vieton savų ančių inkubatoriaus mums siūlo žurnalistinio subajorinimo vadovėlį?

Žurnalistikos vadovėlio šešėlyje ižiūrime pavojų mūsų spaudos egzistencijai. Ar nebus mūsų spauda perkelta į kitą, bajorišką, dimensiją? Ar nepasidarys spaudos broliai visi generolais, o eilinių neliks?

Spaudos šulai, kurie dabar dosniai rašo apie brangią mums mūsų gyvenimo kroniką: vestuves, piknikus ir bulvinius cepelinus, žurnalistikos vadovėlio išraišmą paveikti, pakeis savo temas.

Aure, vieton vestuvių aprašinės pasaulinių spēkų ba-

talijas; vieton piknikų – pasaulinius kongresus; vieton dešrų ir bulvinių cepelinų porins apie raketas ir submarinus. Dargi, benagrindami pasaulinio masto temas, išpranašaus SSSR karo bazių steigimą JAV teritorijoje.

Kada visus apims editorialų ir politinių essays epidemija, kas besusigundys rašyti mums apie mieliausius mūsų įvykius: apie vestuves, piknikus ir bulvinius cepelinus? Savo laiku poezijoje riktėlė: "gana mums maironių, pirmyn su Sartre ir lankininkais!" Gi rašyti apie lietuvišką kugelį nereikia žurnalistinės etikos išraišmų!

Kas mums iš etikos pamokslų, jeigu nežinosime, kaip pavyko kaimynų gegužinė, ar ponio NN sulaukė katučių už burnoje tirpstančius cepelinus!

Ne bajorai, bet bakūžė samanota išlaikė lietuviybę. 'Pogrindis' ryžtingai balsuoja už bulvinius blynus.

ČIA PRIEJO KADZIULIS IR TARĖ:

– Taupydamas elektrą dėl energijos krizės, mano žmona praleidžia vakarus pas kaimynus, – prasiarė vienas vyras.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

– Reiškia tamsta turi energijos krizę.

– Kodėl mūsų operininkai pasirinko 'Kaukių balių'? – nustebė kažin kuris market-parkietis.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

– Tai PLB ir ALT viršūnių santykių alegorija: santykiai po kaukėmis.

– Skerdyklų streikas reiškia, kad stokosime kiaulienos, – suaimanavo kumpio mėgėjas.

Čia priejo Kadziulis ir tarė:

– Bet kiaulių, kaip visad, nestokosime.

– Mano vyrui visad skauda galvą, – nerūpestingai kuždėjo pikantiška poniutė. Čia priejo Kadziulis ir tarė:

– Be abejo jam kalasi ragai.

ŽURNALISTINIAI ŠŪVIAI PRO ŠIKŠNELE

Po dviejų metų bado streiko, streikininkų reikalavimus patenkino.

Konkurso jury komisija, rūpestingai išnagrinėjusi slapyvardžių vokelius, nutarė skirti premiją...

Apvalūs sunkvežimio techniniai bejėgiai sukosi ant ledo.

Pagaliau jie baigė begalinę šachmatų partiją.

Trečioji problemos pusė liko nesvarstyta.

Patalpoje buvo žmonės ir moterys.

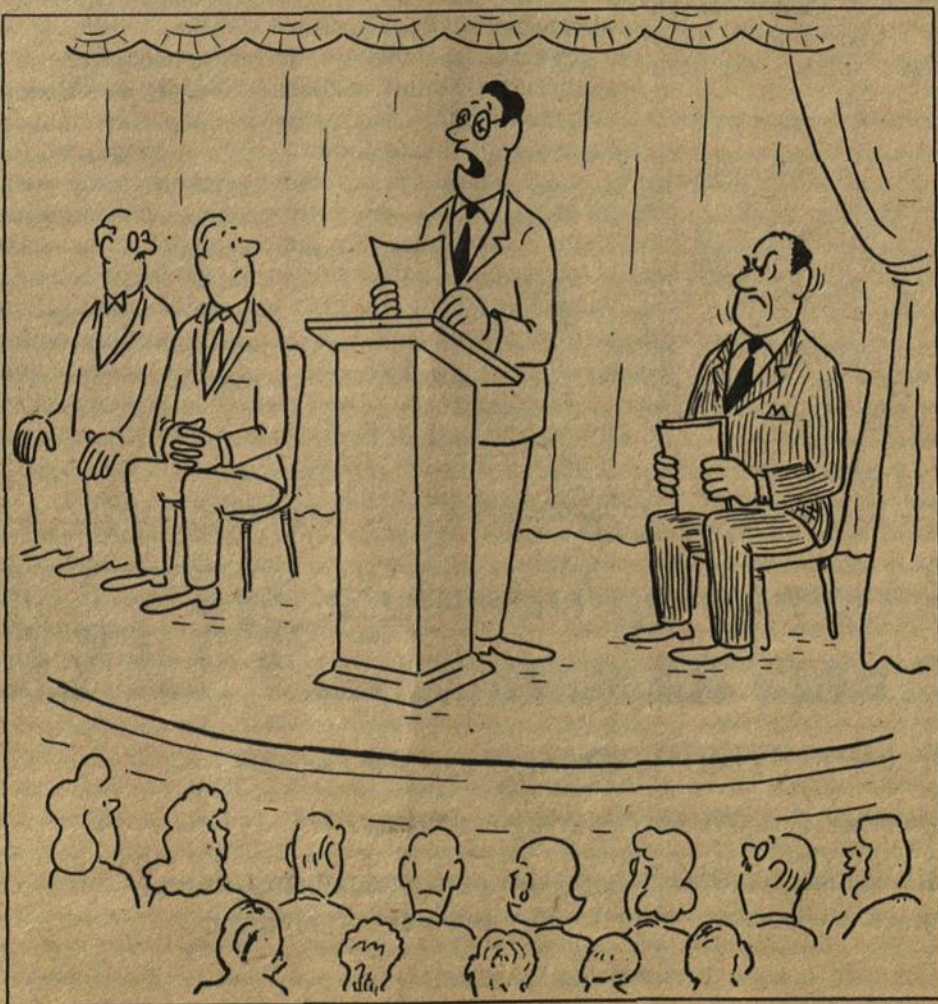
Balsas gynyboje, šaukiančio teismo tyruose: Paleiskite nekaltuosius!

IŠ NGB archyvų

Aš, N.N., būdamas sveiko ir blaivaus proto, tvirtos atminties ir absoliučiai lojalus socialistinei santvarkai, nieko neverčiamas ir savo noru pareiškiu, kad esu psichiškai nesveikas, reikalingas psichiatrinio gydymo, beto aš esu priešiškas nusišasties prieš darbo liaudies dialektiką ir užsiimu kenkėjiška veikla prieš lenininę

partiją, taip pat aš dėkoju tarybų valdžiai už rūpestingą manęs patalpinimą į psichiatrinę ligoninę, kur aš savarankiškai gydausi griežtos izoliacijos vienutėje, taip pat, gydymo terminui pasibaigus, pilietiskai pasižadau atidirbti už ligoninės pensiją bet kurioje vietoje, kur mane nugabens dirbti darbo liaudies gerove besirūpinanti tarybinė valdžia. Ant ko, būdamas sveiko proto, savarankiškai pasirašau.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS KALBĖTOJAI

... Šis politikierius gerai žino, kad Lietuva pavergta ir esanti prie Baltijos jūros, bet Baltijos jūrą jungia jis su Suez kanalu!...

Nors Henry gavo Nobelio "taikos" premiją, Azijos "išlaisvinimas iš kapitalizmo" eina savo keliu.

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

'PAŽANGIŲJŲ' INTERNACIONALAS

(Kremliaus Internacionalo nota)

Pabusk užburtas pasenimo
Pasaulis visas pažangių -
Nors kūnas irsta dėl puvimo,
Dvasia pilna keiksmų žvangių.

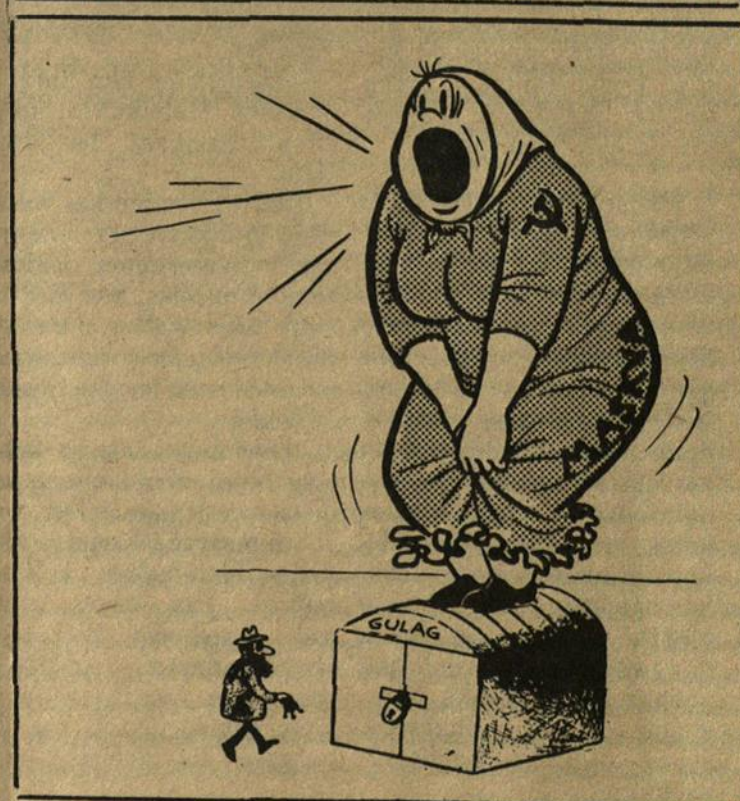
Dypukų svieta sutašysim
Artraičio kumščiais diržinai -
Pažangų, naujų pastatysim
Su mūsų urnų pelenais.

Tai bus mūsų paskutinė
Pažangybės kova -
Mes traukiame sutartinę
Su Kremliu ir Maskva!

Čia pilna edalo ant stalo,
Čia bankuos mūsų pinigai.
Išlaisvins iš to kapitalo
Tik 'Laisvė' Bimbos pažadai.

Štai Mizarienė groja maršą,
Jokubka - Sniečkaus klarnetu -
Atvešim čion kolchozo paršą,
Pasklebsim partijos šventu!

Tai bus mūsų paskutinė
Pažangybės kova -
Mes traukiame sutartinę
Su Kremliu ir Maskva!

– Laikykite Solženiciną, kad jis neatidarytų mano gulagų durų!!!

SPAUDOS VERPETUOSE

Topless lietuaitė

Štai, prieš porą metų bulvarinėje spaudoje "topless" pozoje "debiutavo" Nina Silotienė. Aprašymuose nebuvo žymima jos tautybė, bet nevingimas galūnėnė bent jau mums aiškiai liudijo jos kilmę.

Al. Grimantas
Nepriklausoma Lietuva, Nr. 51

Kugelio gatvė

Aplink šį Marquette parką gyvena labai daug lietuvių, ten yra ir "žymioji" 69-toji gatvė. Toje gatvėje yra 11 lietuviškų barų – "tavernų"... Patys Čikagos lietuviai labai dažnai tą

vių, ten yra ir "žymioji" 69-toji gatvė. Toje gatvėje yra 11 lietuviškų barų – "tavernų"... Patys Čikagos lietuviai labai dažnai tą

TARYBINĖS MOKYKLOS MOTYVAIS:

KA BASSO
„LITERATŪRA
V ŠKOLE“ Nr. 6

„PREPODAVANIJE ISTORIJI
V ŠKOLE“ Nr. 6

„ŠKOLA
I PROIZVODSTVO“ Nr. 11

Ištraukos iš "Tarybinio mokytojo", Nr. 99, nurodo lietuviams mokytojams sovietinės išminties šaltinius.

gatvę vadina "Kugelio gatve".

Z. Juras
Europos Lietuvis, Nr. 43

Smarkus tarybinis žemdirbys

Pragėriau kombainą ir jo detales

Ir prauliavoju tris vasarėles –

Garsėčiau kolūky rodikliais gerais,

Bet... draugišką teisimą lankau vakarais.

A. Skyrelis
Šluota, Nr. 19

Spaudos rėmimas

Erškėtą išrūkė ir tos rūkytos žuvies atsiuntė "Draugo" tarnautojam paragauti. Prie žuvies pridėjo ir gerimų...

Draugas, Nr. 4

Prie žurnalistinės etikos...

Jei šventieji, kaip sako, net po septynis kartus kasdien nusideda, tai ko norėti iš redaktorių ir jų bendradarbių, kurių gal nei vienas nėra šventasis.

P. Stravinskas
Naujienos, Nr. 4

Perpus: buza ir pienas

Pasvalio rajono "Artojo" kolūkyje į gyvulius baisu žiūrėti. Apskretusiais šonais, nešvariais tešmenimis karvės stovėjo skystoje buzoje. Mėšle braidė ir pačios melžėjos.

A. Kudžmaitė
Valstiečių laikraštis, Nr. 148

Perpus: poezija ir kava

Poezijos ir kavos mėgėjai galės grožėtis rinktine patriotine ir egoistine mūsų klasiko lyrika.

Draugas, Nr. 280

Stalinas šaukiasi iš pragaro

V. Vokietijoje gyvenančio K. Rauduvės knygoje "Balsai iš anapus" autorius teigia, kad jam teko girdėti ir Stalino šauksmą iš pragaro: "Baisiai karšta už mus!"

Tėviškės žiburiai, Nr. 1

PRAMONINIS ŠPIONAŽAS

Visame laisvame pasaulyje, o ypač stipriai pramonėje išsivysčiusiose kraštuose, yra labai daug gamybos paslaptių, kurias stengiasi pasivogti sovietų KGB agentai. Apie šią kovą tarp laisvojo pasaulio ir sovietų špionažo tarnybų Reader's Digest 1974 m. sausio numeryje apie KGB taip rašo: "Tarp kitų darbų, KGB vykdo atkaklią kovą su SSSR inteligentija nepasiduodančia režimo valiai. KGB aparatas stengiasi įamžinti tironų valdžią namuose ir kur tik gali primesti tokią dar laisvuose kraštuose. KGB galutino sužlugdymo bus galima tik tada sulaukti, kai jis bus visiškai demaskuotas. Ir šio KGB labiausia bijo. KGB šėtoniškų darbų atidengimas kuo plačiausioms žmonių masėms yra tikriausias ginklas šiai tarnybai sulikviduoti".

Ir šiame KGB darbų aikštėn iškėlime yra žymiai pasidaravęs Prancūzijoje leidžiamas laikraštis 'Le Point'. Savo rugsėjo numeryje jis patalpino Martin Leventer straipsnį apie pramonės šnipų veiklą beveik visose įmanomose Prancūzijos industrijos šakose. Šio straipsnio kiek įdomesnes ištraukas čia pateikiame Dirvos skaitytojams.

Prancūzijos pramoninkai labai dažnai numoja ranka į krašto kontražvalgybos išpėjimus, kad prieš šnipai stengiasi pasivogti krašto pramonės paslaptis. 'Tai tik James Bond pasakėčios', atsako pramonės magnatai.

Tačiau DST istaigos (prancūzų kontražvalgybos) atstovas tvirtina, kad "užsieniečiai vis labiau domisi Prancūzijos pramonės išsivystymu ir tai sudaro daug rūpesčių".

Čia verta priminti, kad didžiųjų bendrovių interesai, kovojantieji už savo prekių pardavimą savo krašte ar už sieniuose, labai dažnai sutampa su pačios valstybės siekimais. Šiandien nei vienas didžiųjų pramonės valstybių vadovas niekada negalvotų kariauti prieš kitą valstybę, kad užimti jos teritoriją. Ne! Šių dienų modernusis karas yra vedamas ne 'karo laukuose', bet tyrinėjimų laboratorijose. Ir kaip tik šiose mokslininkų dominuojamose paslaptingoje istaigoje vienas laimi, o kitas kraštas pralaimi ne vieną svarbų mūšį. Gi šandien, tik tie kraštai, kurie turi pakankamai lėšų, tegali vykdyti bandymus, nulemsiančius krašto ateitį. Todėl dėl šių, o ne dėl kitų samprotavimų, ekonominio gyvenimo šnipinėjimas yra vykdomas pasauliniu mastu. Labiausia išsirutulioję pramonės kraštai yra kaip tik patekę į pirmąsias kovos linijas.

Ligi pastarųjų dienų Prancūzijos pramoninkai galvodavo, kad tik pažangiosios bendrovės galinčios būti šnipinėjimo objektu. Žinoma, jie nežinojo, kad Šveicarijos laikrodžių pramonės agentai yra labai susirūpinę Prancūzijos laikrodžių pramonės išsivystymu; jie taip pat nenujautė, kad vokiečiai labai domisi prancūzų plastiškų medžiagų gamyba, o švedai yra labai susirūpinę prancūziškais plieno gamybos patentais.

Priešo agentų domėjimasis viena ar kita pramonės šaka labai dažnai svyruoja, atsižvelgiant į gyvenamojo momento reikalavimus. Taip pav., vieno Rytų Europos krašto žemės ūkio ministras pasakė, kad jo krašto žemės ūkiui statomi reikalavimai negalima įvykdyti dėl cheminių trąšų

trūkumo. Po nekurio laikotarpio kaip tik to pačio krašto diplomatai nepaprastai susirūpino Prancūzijos cheminių trąšų įmone esančia Pechoney-Ugine, Kuhlmano mieste.

Iš esmės imant, jokia įmonė negali jaustis saugi nuo jos gamyba ir išsivystymu besidominčių šnipų.

Vienas DST pareigūnas bevilkiškai pareiškė, 'Prancūzijos išleisti mokiniai - studentai praktikantai nevaržomai gali pamatyti viską ir net fotografuoti jiems patinkamus objektus. Toki studentai labai dažnai susidraugauja su nieko neįtariančiais įmonių vadovais. Gi iš pastarųjų galima tikrai daug sužinoti. Dažnai toki 'mokiniai' yra ekspertai technikai. Dėl šių priežasčių daugelio mokinių prašymai yra tikrinami per 'mikroskopą' ir ne vienas besisiūlančių pasitobulinti bet kurioje Prancūzijos pramonės šakoje yra atsakoma neigiamai, dėstė šis pareigūnas.

Štai pavyzdys. Prieš du metus, vienos užsienio valstybės gydytojas, to krašto patologijos instituto narys, pasiprašė priimamas vieno mėnesio pasitobulinimo kursui į Prancūzijos

Neurocheminį Centrą. Šiam gydytojui būtų pakakę vieno mėnesio, kad sužinotų kaip toli prancūzai yra pažengę cheminio karo srityje ir ką jie žino apie patalogines pasekmes. Žinoma, šis studentas anketoje nepasisakė, kas jis tikrai yra; tačiau, jo prašymas 'pasitobulinti' buvęs atmetas.

Ne tik ilgesnės 'pasitobulinimo kelionės', bet ir turistų norai apsilankyti kai kuriose įmonėse gali pateikti kai kurias nelauktas staigmenas. Taip pav. vienoje kompiuterių įmonėje, kuri visada atveria savo duris 'praktikantams', vienas jos inžinierių pastebėjo, jauną vyrą kalbantį rusiškai, su įmone lankiusiais sovietų turistais. Po kurio laikotarpio šis inžinierius pastebėjo, kad vienas tos įmonės praktikantas kažko ieškojo atsilankiusioje kitoje turistų grupėje. Ir staiga šis praktikantas prakalbo rusiškai. Žinia, tuoj buvo palygintos prieš du metus ir dabar pagamintos to studento ir ekskursantų nuotraukos. Na ir koks atsitiktinumas: pasirodė, kad šis studentas - praktikantas buvo jau senokai Prancūzijoje ieškomas Sov. S-gos šnipas...

(Bus daugiau)

SENŲ KOLŪKIEČIŲ VARGAI

Zarasų rusaitės Mašos Melnikaitės vardas ok. Lietuvoje apjuostas šventųjų aureole. Mat Melnikaitė, per pirmąją okupaciją įsirašė į komsomolą, naciams užplūdus, pabėgo į Pauralės miestą Tiumentę, buvo pašaukta į parašutininkų mokyklą, tapo partizane ok. Lietuvos teritorijoje, pateko į nelaisvę ir sušaudyta. Melnikaitės vardu pavadintos mokyklos ir kolūkiai. Einame į toki, kuris yra šakių rajone, kartu su Valstiečių laikraščio (Nr. 137) korespondentu A. Vaičiuliu. Kartu su juo tyrinėjame, kaip sekasi senam žmogui kovoti už būvį toje santvarkoje, už kurios įgyvendinimą Zarasų rusaitė Melnikaitė padėjo savo jauną galvelę?

Stankevičiai kadaise turėjo savo namuką. Ilgokai vertė kolūkis Stankevičius visą turtą perleisti kolūkiui. Netekęs gyvojo inventoriaus Stankevičius laikėsi nuo seno įprastame namuke. Bet namukui remontuoti leidimų nebuvo duota, namukas sukiužo, pasidarė visiškai nebegyvenamas. Dirbęs kolūkyje Stankevičius, dabar aštuoniasdešimt suka, paprašė savo kolūkio globos. Gailėtingoji mirtis dar neskuba, o gyventi jau nebeįmanoma: sienos irsta, stogas kiauras. Stankevičių šeima - du seniai ir nebejauna dukra.

Po ilgų tarysnių, prašinėjimų ir svarstymų kolūkis davė Stankevičiams kambariuką prie kitos kolūkiečių šeimos. Kambariuke Stankevičiai vos galėdami pasisukti sukravė savo skurdžią mantą. Dukra įtarpino savo guoli bendroje virtuvėje. Astmos kamuojamas Stankevičius dūsta garuose, kurie į jų kambariuką plūsta iš virtuvės. Kambariukas pereinamas. Pro jį eina Kutkų šeima į virtuvę ir lauk. Kutkienė dirba melžėja. Ji keliasi labai anksti. Jos vyras vairuotojas. Jis grįžta iš darbo labai vėlai. Stankevičių kambariukštis yra kaip koridorius, kuriuo nuolat eina pašaliniai. Be to, didelė problema už kelių mėnesių: melžėja Kutkuvienė laukiasi kūdikio.

Valstiečių laikraščio korespondentas paklausė nelaimingų senukų Stankevičių, kaip jie istengia išsilaikyti tokiose gyvenimo sąlygose.

- Visą gyvenimą kolūkyje dirbome, - guodėsi senutė Stankevičienė. - Pensią užsitarnavome. Aš ir dabar tebesargauju. Tai negi geresnės pastogės neužsidirbome?

Stankevičius tylėjo, tik tai žilą galvą lingavo.

Visas Stankevičių butas yra šešių kvadratinų metrų pločio, tai bus, bene apie ... 70 kv. pėdų pločio patalpa. Toje patalpoje skursta trys žmonės!

- Duotumėm kitą butą, - pareiškė Melnikaitės kolūkio pirmininkas, - bet neturime.

Tačiau pirmininkas pažadėjo padaryti gyvenamųjų sąlygų pagerinimą: iškirsti sienoje dureles, kad Kutkai kaip nors galėtų aplenkti Stankevičių kambariukštį ir patekti į savo butuką tiesiog iš lauko.

- Treji metai taip jis žada, - suabejojo pirmininko pažada senas Stankevičius.

Tai mažytė iškarpa iš Marytės Melnikaitės kolūkio buities. Tuo tarpu tikrai tiek, Valstiečių laikraščio korespondentui palydėti, pamatėme, aplankę Stankevičių kambariukštį, kur jie vargsta jau kelerius metus.

'Pažangiesiems' ekskursantams į ok. Lietuvą siūlome aplankyti tą kolūkį, pasikalbėti su Stankevičiais ir įsitikinti seno žmogaus būklės stoviu sovietiniame kolūkyje. Siūlome 'pažan-

Vaizdai iš Chicagos neolituonų N. Metų sutikimo

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio pirmininkė A. Gulbinienė sveikina, Liet. Taut. namuose, susirinkusius svečius sutinkant 1974 naujuosius metus.

T. ir B. Kaniaukai perka rožes valsui.

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio suruoštame naujų metų sutikime dalyvavo: K. Pocius - Vilties Draugijos pirmininkas, dr. J. Bartkus, ponis ir dr. A. Pūstelninkas ir dr. B. Kasakaitienė.

Svečiai iš Australijos St. Valys - Albury (Australijoje) Liet. Bendruomenės pirmininkas, A. Gasnerienė, B. Valienė, E. Gepnerienė, E. Valienė, J. Valtė, St. Gasneris ir M. Valys.

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio suruoštam naujų 74 metų sutikime nuotaka buvo gera: Lendraitis, V. Lauraitytė, Rudaitis ir D. Rudaitienė.

A. Plaušinaičio nuotraukos

A.A. JONAS BELINIS

Praeitais metais gruodžio 3 d. mirė lietuvis, kurio gyvenimas žemėje buvo pilnas veiklos. Draugas š.m. sausio 17 d. 7 psl paskelbė: "Netekome... Joną Belinį", apie kurį parašyta: "Istojo į kunigų seminariją... Nėbaigęs jos, pasirinko civilinį gyvenimą".

Civilis (lot) reiškia pilietis. Argi a.a. Jonas, kuris iš kun. seminarijos pasitraukė, nebuvo pilietis, argi jis neišgyveno civilinio gyvenimo? Žmogus gimsta ir yra 'civilis'. A.a. Belinis buvo Lietuvos pilietis, lietuvių

tautos pilietis. Kadangi tada, kada jis buvo Petrapičio kun. seminarijoje Lietuva buvo Rusijos valdžioje, tai jis buvo nors ir nenorėdamas, Rusijos pilietis. Jis turėjo civilinį gyvenimą nuo 1893 m. gegužės 16 d., kada gimė. Negalima sakyti, kad palikdamas kun. seminariją, "jis pasirinko civilinį gyvenimą". Jis pasirinko pasaulietišką gyvenimą.

Graikų LAOS, lotynų Laicus, saecularis - reiškia pasaulietis. Kunigų seminarijos mokinys, iš jos pasitraukęs, tampa 'saecularis' - pasaulietis; nebenoris priklausyti dvasiškam luomui, priklausau pasauliečių luomui.

A.a. Jonas Belinis buvo pilietis Lietuvos, pilietis pasaulio - žmonijos, nes jame atsizymėjo lietuviškumo, žmoniškumo žymės. Prie jo širdies visada buvo Lietuva, mylinti žmogų.

Iš lietuviškos širdies jis dirbo Lietuvai. Lietuviškos širdies posmų pagautas, jis Lietuvai dainavo. Lietuviški

jausmai judino jo pirštus liečiant akordeoną, pianiną.

Jis troško, kad Lietuvoje vėl laisvai plevesuotų mūsų tautos vėliava, kad Lietuvos himnas skambėtų Tverėčiaus apylinkėse ir visoje Lietuvoje. Jis, kaip lietuvių tautos narys - pilietis lietuvių tautai daug patarnavo.

Būdamas pasaulietis - lietuvis, jis atidavė lietuviškam pasauliui savąją pareigą, darbštumą. Būdamas tikras - nuolankus žmogus, niekada neatvėrė savųjų lūpų pasiaukštinimui, pasigyrimui.

Atlikęs tautai didelį darbą, jis po sunkios ligos iškeleliavo į amžinatvę.

A.a. Jonas Belinis buvo teisingas. Kaip visi geros valios lietuviai, taip ir jis ieškojo politiniuose laukuose lietuviškųjų teisių: laisvės savajai tautai, nepriklausomybės Lietuvai.

Jo vardas lietuvių veiklos istorijoje turėtų būti atžymėtas.

Jonas Paskutinis

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos - Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ - ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas įvyks sekmdienį, š. m. vasario mėn. 17 d. sekančiai:

10 val. ryte šv. Mišios Naujos lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos parapijos choras, vadov. muz. R. Brazaitienės. Prieš Mišias vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. šv. Mišios šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos LTM Čiurlionio Ansamblys, vadov. kompozit. muz. A. Mikulskio.

4 val. p. p. iškilmingas minėjimas Naujos lietuvių parapijos salėje.

Dr. Jonas Genys

Pagrindinę kalbą pasakys mūsų platus visuomenininkas, ALT atstovas Washington, ALT atstovas 1973 m. Europos Saugumo Konferencijoje, Helsinkyje, pereinantis PLB Seimo ko-

miteto pirm., JAV LB Tarybos bei Garbės Teismo narys ir Washingtono Apyl. pirm., Vyriausiojo Amerikos Respublikonų Tautybių Komiteto C. K. narys bei daugelio kitų organizacijų pareigūnas, prof. dr. Jonas Genys.

Minėjime taip pat žodį tars Clevelando meras ir kandidatas į JAV Senatą Ralph Perk.

Himnus sugiedos sol. Bronius Kazėnas.

Koncertinėje dalyje pasirodys daugelio operų solistė Aldona Stempužienė ir Clevelando Ramovės choras, vadov. muz. Juliaus Kazėno.

Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, kurios bus perduotos Amerikos Lietuvių Tarybai.

Organizacijos yra prašomos dalyvauti Mišiose ir minėjime su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkės lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks š. m. vasario 3 d., 5 v. p. p. Lietuvių Namuose, 877 East 185

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS CLEVELANDO SKYRIUS IR OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA RENGIA

PAVASARINĮ BALIŲ

Š. M. KOVO MĖN. 2 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAK.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 STREET.

Programoje CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS. Šokiams gros SERBU orkestras. Kokteiliai 7:30 v. v. Vakarienė 8 v. v.

Į balių maloniai kviečiami visi Clevelando ir apylinkės lietuviai.

Bilietai užsakomi ir stalai rezervuojami (10 žmonių) iki vasario 23 d. pas:

Dr. D. Degesį — 451-4969, Inž. J. P. Nasvytį — 944-8536, Inž. B. Steponį — 845-6740, Dr. J. Stankaitį — 531-0040. Kaina \$15.00 asmeniui.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 9 D. Ateitininkų literatūros vakaras.

VASARIO 17 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komiteto pietūs.

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 23 D. Tradicinis užgavėnių blynų ballus. Rengia Pilnų tunto skautų tėvų komitetas.

VASARIO 24 D. Lithuanian Village Inc. akcininkų susirinkimas Lietuvių Namuose. Pradžia 12 val.

KOVO 2 D. ALIAS Clevelando skyriaus ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos balius Lietuvių Namuose.

KOVO 23 D. Kaziuko mugė. Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis balius.

BALANDŽIO 28 D. Grandinėlis pasirodymas CCC Teatre.

GEGUŽES 4 D. A. Kairio drama iš 1941 m. sukilimo. Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 5 D. birutėlių parengimas.

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsiunomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigus, adresuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

AUTOMATIC SCREW
MACHINE OPERATORS
&
SET-UP MEN
EXPERIENCED

Needed for expanding commercial ball bearing manufacturer in Wilson, N. C. New Britton, Multies and Brown & Sharpe single spindle experience or equivalent is desirable background. Top rates of pay, excellent fringes, paid relocation expenses and interview travel expenses. Call SYLVIA MATTHEWS at 919-237-8181 or write P. O. Box 370, Wilson, N. C. 27893. (4-10)

EXPERIENCED
MACHINISTS
1st & 2nd Shift
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
SURFACE GRINDER
I.D. and O.D. GRINDER
AUTOMATIC SCREW
MACHINE
ERICKSON TOOL
CO.

34300 Solon Rd.
Solon, Ohio 44139

(6-12)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKERS
AND
MACHINISTS

Growing powdered metal firm needs full time permanent employees for expanding tool room. Precision tool making experience desired. First or second shift, good pay and secure future. To get in on the ground floor apply to

SINTERED METALS
DIVISION

Sealed Power Corporation
475 NORTH CENTENNIAL ST.
ZEELAND, MICHIGAN 49464

We are an equal opportunity employer (3-9)

45th ANNUAL AL SIRAT
GROTTO CIRCUS

Cleveland's 45th annual
Greatest Winter Entertainment
Event for the whole family
Only 5 DAYS, 10 performances
CLEVELAND PUBLIC HALL
Feb. 6 thru Feb. 10

3 Big Rings
25 thrilling
and hilarious
acts selected
to entertain and
amaze true Circus
lovers of all ages.

Starring: Tarzan Zerbin's
lions & Tigers which clawed
him here 5 years ago. Victor
Julian's entrancing dancing
dogs, Clown kings — BLINKO, THE
WILSONS, GENE RANDOW, Norbu,
the almost human gorilla, Miss Trudells,
Miss Jacqueline, Aerialists and the
daring damsels high above the floor, plus
many more world-famous human and
animal performers brought from 5 continents.

FEB. 6 thru 10 CIRCUS SCHEDULE

(Sunday, Feb. 10, shows 2 & 6 P.M. benefit
American Cancer Society)

Reserved Seat prices tax included	Weekday Evenings
Matinees, 2 p.m.	Weds., Thurs., Feb. 6 & 7
Evenings, 8 p.m.	\$4, \$3.25, \$2.75, \$2.25
Weekdays Matinees	Fri. & Sat. Evenings,
Thurs., Fri., Feb. 7 & 8	and Sat. matinee \$4.50
\$3.50, \$3, \$2.50	\$4, \$3.50, \$3, \$2.50

TICKETS NOW ON SALE

CLEVELAND PUBLIC HALL
Convention Center Box Office
Open Daily 10 A.M. to 5 P.M.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
IRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus
finansinius patarnavimus.
Automatinė, kompiuterizuota
apskačiavimų sistema.

★
Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti,
naujoms statyboms, priestatams ir
remontui.

★
Už reguliarius taupymo indėlius
mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus
mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokes-
čių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos,
parduodami JAV bonai.

★
Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos
pafarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki
4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį
9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrin-
dinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Įprastine tvarka, maždaug vienodame stiliuje, kiekvienais metais didžiosios Chicago ir josios apylinkių lietuviai mini Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį bei pagerbia tą aktą pasirašiusius, kaip lygiai ji visokeriopa auka ir pasišventimu įgyvendinusius. Tokius minėjimus rengia Chicago Lietuvos Taryba, talkinama kitų organizacijų. Šiais metais Vasario 16-ji bus minima vasario 16 ir 17 dienomis. Norint iš anksto visuomenę supažindinti su minėjimo apimtimi, Chicago Lietuvos Tarybos Valdyba, pirmininkaujama Rimo Šarkos, aną vakarą sukviėtė lietuvių spaudos, radijo ir televizijos

korespondentų konferenciją, kurioje išsakė savą programą. Su rengiama programa konferenciją supažindino Rimas Šarka, atskirus programos momentus papildomai paryškino ir kiti Chicago Lietuvos Tarybos valdybos nariai: vicepirmininkas kun. A. Stašys, sekretorius - S. Mankus ir kt.

Vasario 16-sios minėjimas pradedamas šeštadienį, vasario 16 d., 12 val. prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, Jaunimo Centro sodelyje. Pagerbimo akte dalyvaus organizuotai Chicago Aukštesniosios Mokyklos, Dariaus-Girėno Lituanistinės ir kt. mokyklų moksleivija, išskilmės tvarkomos direktoriaus J. Masi-

lionio. Taryba maloniai kviečia visuomenę šiame žuvusiųjų pagerbime gausiai dalyvauti.

Sekmadienį, vasario 17 d., 10 val. ryto bus pamaldos katalikams - šv. Kryžiaus Bažnyčioje, evantelikams liuteronams - Tėviškės parapijos bažnyčioje. Tos pačios dienos 2 val. p.p. iškilmingas minėjimo aktas - Maria HS salėje. Minėjime dalyvauja lietuvių organizacijos su savo vėliavomis, kurios bus išrikuotos scenoje. Tad vėliavnešiai prašomi pasirūpinti savos vėliavoms stovus, nes scenos erdvė neleidžia vėliavnešiams scenoje pasilikti. Vėliavų rikiavimą tvarko Dariaus-Girėno ir Don Varnas postų veteranai.

Akademinej minėjimo dalyje tars žodį Lietuvos Gen. Konsulė Juzė Daužvardienė ir trumpą paskaitą skaitys dr. Vytautas P. Dargis. Taip pat mielai yra sutikę minėjime dalyvauti ir žodį tarti mūsų valstijos valstybininkai: senatorius Adlai Stevenson ir kongresmanas Robert P. Hanrahan. Primintina, kad minimas kongresmanas yra vienas pradininkų ir nūn aktyvus vadovas sąjūdžio, siekiančio išlaisvinti iš Sibiro mūsų tautos kankinį Simą Kudirką.

Meninėje dalyje - Chicago operos moterų choro koncertas, diriguojant Alice Stephens, solistės Prudencijos Bičkienės trejetas kūrinių ir LST Korpl Neo-Lithuania tautinių šokių šokėjai, vadovaujami Nijolės Pupienės.

Visa minėjimo programa truks porą valandų. Rengėjai įsakmiai prašo visuomenę punktualiai rinktis į minėjimą, o taip pat nesivėluoti visiems minėjimo programos dalyviams - eism ir laiku būti reikiame vietoje!

Baigiant būsimos programos apybraižą, malonu pastebėti rengėjų itin sekmingas pastangas į programos atlikėjus įtraukiant nemažai jaunesniosios kartos dalyvių. Taip invokaciją skaitys jaunuoliai-ės, Nepriklausomybės aktą - vieno pirmųjų kūrėjų savanorių a.a. pulkininko J. Bobelio dukraitė - Rūta Bobelytė, rezolucijas - Alvydas Jonikas (Tarybos vyk. sekretorius) aukų rinkimą vykdys studentai-ės neolituanai ir ateitininkai, na ir minėti - choras ir šokėjai.

Dar kartą - perteikiu Chicago Lietuvos Tarybos kvietimą - gausiai minėjime dalyvauti ir savo auka paremti ALT pastangas Lietuvos laisvės byloje.

M. Valiukėnas

WANTED JOURNEYMEN
OF
1ST CLASS SKILLED
LATHE HANDS
MILL HANDS
GRINDER HANDS
SURFACE (I.D.O.D.)
AIRCRAFT PARTS
Must be able to set up work from
blue prints and close tolerance.
Steady work and fringe benefits.
NORWOOD PRECISION PRODUCTS
19540 ALLEN RD.
MELVINDALE, MICH. 48122
313-383-5700 (5-11)

Pagerbs poetę Mariją Sims

Š.m. vasario 9 d., 7 val. vak., Lietuvių namuose ALTS-gos Detroito skyriaus rengiamos Vasario 16 dienos išvakarės programoje, po rašytojo Vytauto Alanto paskaitos: "Praeities atbalsai atsikūrusioje Lietuvos valstybėje", bus pagerbta poetė Marija Sims - Černeckytė, kaip skyriaus garbės narė.

Marijos Černeckytės gyvenimo kelias buvo įvairus, turtingas ir gausus gerais darbais. Ji, kaip ta bitelė, dirbo visą savo gyvenimą vis tai brangiai Lietuvai ir lietuviams.

Atvykusi į JAV ji įsitraukė į lietuvių visuomeninį darbą. Ji aktyviai dalyvavo Lietuvių dukterų draugijos ir Amerikos lietuvių moterų s-gos veikloje, šv. Jurgio parapijos chore, suorganizavo ir vadovavo lietuvių šokių grupei. Be to, rašė eilėraščius ir pranešimus iš Detroito į lietuvių laikraščius.

Ji susipažino su veikliu patriotu, energingu lietuviškų tautiškų pažiūrų veikėju dr. Jonu Sims - Šimoliūnu ir susituokė. Jie sudarė lietuvių tautininkų nuoširdžiausių veikėjų porą. Simsų namai virto Detroito lietuvių veikimo centru. Marija visa savo energija ir dvasia pasineria tautiškos srovės lietuviškoje veikloje.

1942 m. įsikuria Detroito Lietuvai vaduoti sąjungos skyrius, kurio veikloje Marija neatsisako jokio darbo. Ji jautriai pergyvena Lietuvos laisvės netekimą ir lietuvių pabėgėlių vargus. Organizuoja ir pati siunčia savo lėšomis siuntinius lietuviams tremtiniams į Vokietiją, Prancūziją ir kitur. Daug rašo į Vienių, Dirvą, Margutį ir kitus laikraščius Lietuvos reikalui. Jos veikla lietuvių tarpe plačiai žinoma, todėl gavo tūkstančių padėkos laiškus. O kada Amerika atvėrė duris negalintiems grįžti Tėvynėn, Marija visa savo gera siela šokosi pagalbon lietuviams: ji pati išsikvietė 35 šeimas ir daugeliui padėjo vienu ar kitu būdu atvykti Ameriką. Tuo laiku Simsų namai virto lyg pereinama tremtinių stovykla Detroito.

1943 m. Simsų namuose organizuojasi Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, kurį laiką vėliau Marijai tenka būti jo pirmininke. 1945 m. Simsų namuose Lietuvai Vaduoti S-gos Detroito skyrius suorganizuoja Amerikos Lietuvių Balso radijo klubą, kurio valdyboje aktyviai dirbo ir Marija.

Kada 1949 m., tautinės srovės organizacijoms persiorganizavus į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, įsikūrė ALTS-gos Detroito skyrius, Marija Sims visa savo siela ir energija pasineria jo veikloje: ji dirba

skyriaus valdybose, parengimų komisijose, dalyvauja S-gos seimuose ir bendrai S-gos veikloje. Ji organizuoja S-gos apygardą ir kuri laiką buvo Tautinės S-gos apygardos pirmininke. Kada skyrius užsimojo padaryti keletą stambesnių koncertų ir kitų kultūrinių rengimų ir jie davę skyriui nemažų nuostolių, tai Marija Sims gražiai paaiškino: "Kultūriniai parengimai duoda tik dolerinius nuostolius, bet už tat jie neša didelę naudą Tautinei Sąjungai ir lietuviųbei".

ALTS-gos Detroito skyriaus narių metinis susirinkimas 1973 m. gruodžio 16 įvertindamas poetės Marijos Sims-Černeckytės didelius nuopelnus Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai ir bendrai tautinei srovei ir lietuviams, nutarė ją laikyti skyriaus garbės nare. (jš)

Santa Monica

NAUJŲJŲ METŲ
SUTIKIMAS

Ar jūs buvot S. Monikos Naujų Metų sutikime? Ne? Kaip gaila. Mes buvome, esame labai patenkinti ir dabar dar gyvename to gražaus pobūvio prisiminimais apie kuriuos noriu jums trumpai papasakoti.

Nežiūrint dėl automobiliams "kuro" stokos, didesnių nuotolių, į gražiai papuoštą salę prie Ramiojo Vandenyno, susirinko apie 200 asmenų iš S. Monikos, Los Angeles ir tolimesnių apylinkių, sutikti 1974 metus, kurių sutikimą surošė S. Monikos Lietuvių Klubas kartu su S. Monikos Lietuvių Bendruomene.

Latvalos orkestras linksmam grojo šokiams nuo 9 v.v. iki 2 val. ryto tik su mažomis pertraukomis. Jų grojimas, su solisto H. Paškevičiaus, tarpais padainuotais refrenais sukėlė publikoje puikią nuotaiką. Šoko visi, ir vyresni ir jaimesni, kurio ne mažas būrys čia susirinko. Šokių pertraukos metu, rašytojas A. Mironas perskaitė, jo sukurta, dienos aktualijoms pritaikyta linksmą feljetoną, kuris sukėlė daug plovimų. Po skanios vakarienės ir pašokti buvo smagu, o prie pakilios nuotaikos prisidėjo ir tas, kad svečiai buvo lyg viena šeima, nes daugumas buvo pažįstami tarpe savęs, todėl susidarė šilta, jauki atmosfera.

12-tai valandai atėjus, pradėjus sproginėti šampano kamščiams ir balionams, Klubo pirmininkas dr. A. Milaknis Klubo ir Bendruomenės vardu pasveikino visus su Naujais Metais. Po to buvo sugiedotas Tautos himnas, akompanuojant pianu komp. B. Budriūnui. Vi-

si sveikino visus su N. Metais, bučiavo linkėdami sveikų bei sėkmingų metų, kad sulaukti greičiau Laisvos Tėvynės Lietuvos.

Mieli Prieteliai, jei nebuvo su mumis sutikti šiuos N. Metus, nepraleiskite ateinančių, bus malonu pasimatyti su Jumis ir pasilinksminti kartu jaukioje, lietuviškoje draugijoje. (eg)

WANTED JOURNEYMEN
OF
1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS
BRIDGEPORT
ALL AROUND GRINDER
BENCH LEADER
BURR HAND
TRACER LATHE
HARDINGE CHUCKER
MOOG TAPE MILL
JIG BORE
MUST BE ABLE TO SET UP WORK
FROM BLUE PRINTS & CLOSE
TOLERANCE
DAY AND NIGHT OPENINGS
TOP RATES FOR EXPERIENCED
AND
FIRST CLASS PERSONNEL
NON-UNION SHOP WITH D.T.A.
RATES AND BENEFITS
SHIELD TOOL
23261 FENKELL
DETROIT, MICH. (8-12)

WANTED SKILLED
TOOL ROOM MACHINISTS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Good hourly rate, overtime and
fringes.
E. W. TOOL & MFG.
3555 W. 69TH ST.
CLEVELAND, OHIO (8-14)

JOURNEYMAN
PIPEFITTERS
ELECTRICIANS
TOOL MAKERS
MILLWRIGHTS

Must have 8 yrs. exp. or journeyman's card. Apply employment office, Baumhart Rd., Lorain, Ohio, Tues. through Thurs. 9 A.M. to 1 P.M. and 7 P.M. to 8 P.M.

FORD MOTOR CO.
LORAIN ASSEMBLY
PLANT
5400 Baumhart Rd.
Lorain, Ohio

An Equal Opportunity Employer (8-14)

WANTED EXPERIENCED
ARMATURE WINDERS
STATOR WINDERS
Must be experienced on industrial
motors, both AC and DC. Full time.
Complete benefit program includes
paid vacations, holidays, hospitaliza-
tion, profit-sharing trust, and pension
plans. For interview appointment Call
Mr. Platt, 762-9301.
AKRON CONTROLLER &
MOTOR INC.
1100 HOME AVE.
AKRON, OHIO
Equal Opportunity Employer (8-10)

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
WELDER
ELECTRIC & ACETYLENE
MAINTENANCE MEN
JOURNEYMAN OR 8 YR. IN-TRADE
also
MACHINISTS
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
FOR ALL SHIFTS.
Steady work for qualified men. and
all fringes.
APPLY IN PERSON
BALL RUBBER &
PLASTICS
521 Hilltop Rd.
St. Joseph, Michigan
An Equal Opportunity Employer (3-9)

ISIDEMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Hoarfleg-Lotion" preparatas sulauko plaukų stikimo, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti valstinių RED BLUE knygoje. JIB Medicine Ltg. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pilnus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougali Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PADĖKA

Liūdesio valandoje, mirus

A. A.

generolui POVILUI PLECHAVIČIUI,
reiškiamo širdingiausią padėką kun. A. Stašui ir kun. S. Šantarui už maldas koplyčioje, gedulingas mišias ir apeigas šv. Kryžiaus bažnyčioje, sol. D. Stankaitytei už gražų giedojimą mišių laiku.

Už atsisveikinimo kalbas adv. J. Našlūnui, prof. gen. S. Dirmantui Ramovės Centro vardu, p. K. Kasakaičiui Korpl Neo-Lithuania vardu. Neo-Lithuania filisteriams ir Savanoriams Kūrėjams stovėjusiems garbės sargyboje ir nešusiems karstą, gen. M. Rėklaičiui ir pulk. K. Dabulevičiui už paskutines kariškas apeigas.

Taip pat širdingai dėkojame visiems užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems Lietuvos Fondui velionies vardu, pareikštas užuojautas žodžiu, laiškais, spaudoje, atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į amžiną poilsį.

Liūdinti Plechavičių šeima

PADĖKA

Mūsų brangiai Mamytei,

A. A.

BIRUTEI NOVICKIENEI
mirus, nuoširdžiai dėkojame artimiesiems, draugams ir pažįstamiems už suteiktą nuoširdumą, užuojautą ir pagalbą. Mamytės atminimą pagerbusiems gėlėmis, užprašiusiems šv. Mišias ir aukas Tautos Fondui, Kultūros židiniui ir Lietuvių Fondui.

Taip pat ačiū už atsilankymą į atsisveikinimą ir palydėjusiems į paskutinio poilsio vietą.

Motinos Monikos Grigaitienės ir visų giminių vardu ačiū.

Duktė Živilė ir sūnus Sigitas

TAURIAM LIETUVIUI, IŠKILIAM LIETUVOS KARIUI, mūsų sąjungos nariui,

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI
mirus, jo artimuosius užjaučia ir su visa lietuvių tauta skausmu dalinasi

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Chicago Skyriaus
Valdyba

A. A.

GEN. POVILUI PLECHAVIČIUI

mirus, jo šeimą, gimines ir artimuosius

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdi-

me

K. ir L. Garbaliauskai
G. Stančienė

Australija